

NAROČNINA ZA JUGOSLAVIJO ČETRTLETNO DIN 15/-
CELOLETNO DIN 60/- ZA
INOZEMSTVO JE DODATI
POŠTNO/OGLASNO
CENIKV/POSAMEZNA
ŠTEVILKA PO DIN 150/-
POŠT. ČEK. RAČ. 13.188

ORJUNA

VREDNOSTVO IN VPRAVA
V VČITELJSKI TISKARNI
ROKOPIŠI SE NE VRA
ČAJO/ANONIMNI DO
PIŠI SE NE PRIOBČV
TEJO/POŠTINA PLA
CANA V COTOVINI
TELEFON ŠTEV. 906.

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

Želita vsem cenjenim naročnikom in inserentom
 uredništvo in uprava.

Velikonočno razmišljanje.

Pred skoro dvatisoč leti je na Jutrovo iz preprostega ljudstva, iz zaničevane Galileje vstal prorok nad preroki, Bog-človek, in zasejal kal za preobrat mišljenja in čutenja ter socialnega življenja človeštva, ki je bilo zabredlo v brezčutni egoizem in javnem in zasebnem življenju ter v okoreli formalizem v verskem oziru.

Proroki so ga oznanjali, imel je predhodnike, ki so mu pripravljali pot in na cvetno nedeljo je obhajal prorok nad preroki svoj pohod v sveto mesto Jeruzalem. Prav nič triumfatorskega ni bilo na tem vходу. Helenistični Jeruzalem, emporij bližnjega Vzhoda, politično središče upravne oblasti v Judeji, bi gotovo niti ne opazil navzočnosti proroka v svetem mestu, kakor ni opazil njegovega vzhoda, dasi so mu njegovi spremljevalci posipali pot z zelenjem in pogrinjali nanjo svoje plašče.

Ostali bi neopazni med tisoči drugih Judov, ki so hiteli za Velikonočo v središče vere, da ni takoj naslednji dan obrnil nase pozornosti, s tem da je s fizično silo izgnal iz svetišča mešetarje in sarafe, ki so s svojim krikom onečali molitvi namenjen kraj.

Niti on, ki ga je bila sama božja ljubezen, se ni mogel zdržati pri pogledu na ostudno početje. Kri mu je šnila v lice in z vozlati vrvijo je bil planil nad skrunilce svetišča ob vrli pomoči svojih učencev in pristavev ter jih iztiril s posvečenega kraja.

S tem si je pridobil naklonjenost in odobravanje najnižjih slojev ljudstva, onih zatiranih, ponižanih in razžaljenih, ki jih je sebična duhovska in svetna gospodstva popolnoma zaslužila in kojih življenje ni bilo vredno človeka.

Duhovska oblast — pismouki in farizeji — je v novodošlecu takoj zaslutila svojega smrtnega sovražnika, ki je prišel, da uniči njihov fanični verski formalizem, ki vernemu in pobožnemu človeku ni dal utehi in notranje uravnovešnosti duše, temveč je gojil samo pobožnjaško licemerstvo.

V svojem svetem ogorčenju je Jezus posvetil fizično silo (§ 2., točka 1. naših pravil), se uprl duhovski oblasti, ki je vero tako zelo onečala in jo popolnoma izročila v izkoriščanje duhovnikom.

Imenovan je duhovske oblastni-ke gadjo zalego in pobeljene grobove, priznal pa je v polni meri posvetno oblast. »Dajte Cezarju, kar je Cezarjevega,« je zagrmel nad farizeji, ki so ga skušali zavesti do kake politične protidržavne izjave, da bi ga preje pogubili. Pred svetno oblastjo pa je zatrdil, da njegovo kraljestvo ni od tega sveta.

Tragedija, ki nam je vsem znana, je posebno zanimiva vsled histričnosti procesa, ki ga je duhovščina pospešila, kolikor je največ mogla. V nedeljo je vstopil v mesto, v sredo že so ga zgrabili farizejski hlapci in ga tirali pred duhovsko sodišče. Še isto noč so ga duhovniki obsodili na smrt in v četrtek se je pričela hoja od Poncija Pilata do tetrarha Heroda, ki sta se oba branila obsoditi človeka, ki ni storil drugega, kakor da se je zameril cerkveni oblasti. Vsled tega ozira je Pilat poslal obtoženca Herodu, češ, Galileja spada pod njegovo jurisdikcijo, Herod pa je zadevo isto-tako vrnil Pilatu, češ, da je inkriminirano dejanje izvršeno v Jeruzalemu, kjer je bil vrhovni oblastnik prokurator Pilat.

Ta birokratični spor o kompetenci je duhovnike podžgal, ker so se že bali, da jim uide nedolžna žrtev; napeli so vse sile, da so s pomočjo nahujskanih množic dosegli smrtno obsodbo tistega, ki se je drznil nastopiti proti praznemu okorelemu fanatizmu in povdarjati živo vero in ljubezen do bližnjega.

Sebična duhovščina, kakor je vsaka hierarhija, ker si lasti božje poredko in poslanstvo, je takoj spoznala v Jezusu nevarnost, ki ji preti od tega zaščitnika zatiranih in brezpravnih, ljubitelja preziranih najnižjih ljudskih slojev. Zato se je požurila, da se ga iznebi čim prej. Dneva ni mogla dočakati, ampak je še iste noči sklicala sodišče in obsodila nedolžnega. Trudila se je na vso moč, da bi izsilila od posvetne oblasti izvršitev obsodbe, ker sama ni imela te moči in pravice.

Zgodovina pozna malo primerov tako naglega sodnega postopanja v pravno urejenih državah sredi popolnega mira. Tako hite samo tisti, ki se hočejo na vsak način iznebiti neljubega nasprotnika in se boje dati mu priliko za zagovor, ker vedo, da se v istem trenutku njih obtožba razruši v puh in prah, obtoženec pa se vrne kot zmagalet s procesa in mase se bodo zgrinjale še z večjo udanostjo okoli njega.

Genijalni duh božji, ki je bival v Jezusu, pa tudi po njegovi smrti ni zamrl, preobrazil je ves kulturni svet, kot elementarna sila si je podvrnil misljenje, čustvovanje in hotenje vsega kulturnega človeštva in njegova ideja je pričela izgubljati na intenzivnosti šele tedaj, ko se je na temelju istega nauka razvila nova hierarhija, ki je vero upregla v nov formalizem. Pričelo se je navadno barantanje z vero in Bogom. Namesto tihih in globokovernih apostolov, ki bi oznanjali vero ljubezni in sprave, so nastopili kričarji, ki so pričeli na najboljši prosti način zlorabljati ideale največjega in najboljšega človeka vseh dob.

Kdo se na Veliki četrtek ne bi spomnil na onega Petra, o katerem je dejal Jezus: »Predno bo petelin dvakrat zapel, me boš trikrat zatajil...«, na one naše služabnike božje, ki oznanjujejo in zapovedujejo srd in sovraštvo napram onim, ki niso z njimi. In če velja za koga, potem velja v prvi vrsti te besede zanje, ki propovedujejo v Kristovem imenu sovraštvo ter s tem zavestno taje glavni osnovni nauk krščanstva.

Da se more v imenu vere oznanjati sovraštvo, izvira le iz tega, ker so se ljudje oprijeli besedi in pozabili na jedro.

Sedanja družba hrepenj po ozdravljenju in duševnem leku za globoke rane, ki jih je zapustila svetovna vojna. Nastalo je nebroj smeri v mišljenju človeštva, ki iščejo poti nazaj — na Kalvarijo. Odganja pa mnoge seveda še strah pred klerikalizmom. Boj za Kristusa je velik: eni ga hočejo imeti v cerkvi, drugi v evangeliju, tretji pa v življenju. Najbolj nestrpni so oni, ki ga hočejo imeti samo v cerkvi. Podobni so po svojem mišljenju in delu jeruzalemski množici, ki ga je križala. Zelim pa, da bi imelo tretje gibanje dosti uspehov.

Kajti bilo bi zopet lepo, ko bi ne bilo več naslednikov onih hlapcev, ki so razdelili njegova oblačila in vladjali za njegovo sukno. Prišla bi sprava in mir. Narodi bi se oddahnili; bilo bi na svetu več krščan-

stva in mnogo, mnogo manj brezverstva. Bližali bi se zaupneje križu in Odršeniku. Sedaj hodijo oni, ki nosijo evangelij v srcih svoja pota, daleč od onih, ki v imenu evangelija oznanjajo sovraštvo.

Glasil se pa bo danes po naših cerkvah, kakor že neštetokrat: »Kristus je umrl, da bi z ljubeznijo odrešil svet!« In kaj je z ljubeznijo sedaj? Ali jo širijo oni, ki so si raz-

delili njegova oblačila in vladjali za njegovo sukno?

Klic po pravem krščanstvu ljubezni je veselo znamenje sedanje razropane povojne dobe. V njem tiči tudi rešitev mnogih kriz, ki jih je prinesla s seboj moderna kultura.

Toda to pravo krščanstvo pa vstaja kot veliki nauk ljubezni in bratstva, daleč od onih, ki v imenu Gospodovem ubijajo in v imenu krščanstva propovedujejo sovraštvo.

Razvitje v Zagorju.

Kratek pogled nazaj na vsa številna dosedanja razvitja naših praporov nas pouči, da so bila skoro vsa ta razvitja samo manifestacijsko-propagandnega pomena, na katerih smo pokazali narodu našo kvantitativno moč in porast našega pokreta. Tako je bilo zamišljeno tudi razvitje v Trbovljah, kar je bilo tudi eden sekundarnih vzrokov, da je v tem kraju žalostnega spomina sploh moglo priti do tragičnega 1. junija. Od tega dne smo pričeli preustrojevati naša razvitja tudi v smer, ki je imela pokazati poleg kvantitativne sile Orjune tudi njeno kvalitativno moč in bojno pripravljenost. Posebno pa bi se imelo odražati to novo pojmovanje naših razvitij v Zagorju, kjer je bilo napovedano razvitje prapora že za dober mesec po razvitju v Trbovljah. Ker pa je bila baš tedaj radi zlobnih denuncijacij klero-komunistov skoro večina odbora Orjune Zagorja v celjskih zaporih, je okrnjeni Mestni odbor odpovedal razvitje in ga preložil na čas, ko se bodo vrnilo zaprti bratje iz Celja. Takoj ko so se vrnili po šestdesetdnevnem zaporu ti bratje iz zapora, je bil določen kot datum za razvitje 21. september. Toda jedva je bil ta sklep objavljen, že so pričeli razni Orjuni neprijazni in sovražni listi hujskati in pisariti proti temu razvitju in zahtevati nujne intervencije vlade. Posebno so se v tej besni gornji odlikovali škofovi listi, v prvi vrsti pa seveda »Slovenec«, ki je videl v razvitju državne zastave »krvavo žaljenje pravnega čuta slovenskega naroda«. V strahu za življenje dragih pobratimov — komunistov so se spravili celo drugače ne baš prenageli tigri na delo v Beogradu ter razmeroma naglo z raznimi podlimi intrigami »zintervenerali« propoved razvitja.

Oblastnemu odboru Orjune za ljubljansko oblast in vsemu članstvu pa je bilo silno ležeče na tem, da se vrši razvitje prapora Orjune še posebno v Zagorju, kjer je zavedno nacionalno delavstvo nujno potrebovalo energične moralne podpore Orjune. Stal je na stališču, da je neizbežna dolžnost vlade z zakonitim sredstvi ohraniti red in mir v zboljševizirani Zagorju in očuvati društveno svobodo za vsako ceno. Uspeh je s tem svojim nazorom in sprejel ponovno dovoljenje za razvitje od samega notranjega ministrstva, ki pa je bilo nenadoma 12 ur pred razvitjem telefonično preklicano. S to ponovno prepovedjo je bil zadan težak moralni in finančni udarec naši vrli Orjuni Zagorje. Protidržavna in separatistična fronta je tedaj slavila orgije zmagovalstva in se že resno pripravljala na zadnji milostni smrtni sunek jugoslovenskega, posebno pa še orjunaškemu pokretu, ki ga je mislila vlada narodnega sporazuma z najdrakonimi sredstvi udušiti.

Orjuna pa je molče prešla preko tega izigravanja državne avtoritete napram državnim misli sami in se pripravljala počasi, a gotovo na svoj odgovor, ki ga je izrekla v nedeljo dne 5. aprila. Zavedala se je v tistih kritičnih in zanj vse preje kakor dobrih časih, da bo taista država, ki je dne 21. septembra poslala svoje izvršne organe nad njo, prisiljena prej ali slej roko v roki z njo razgnati v »sovjetskem Zagorju« vse

one megle, ki so tako zelo težile lepo Medijsko dolino.

Predpriprave za razvitje 5. aprila.

Komaj da so zvedeli naši prijatelji v taboru oboževalcev rdeče Moskve, da je sklenila Orjuna razvitje na spomlad prapor Orjune Zagorje, že so pričeli s hujskanjem v svojem z boljševiškim červonci plačanim in vzdrževanem listu in tajnim rovarjenjem med delavstvom. Kovačnice laži so pričele delovati s polno paro. V bujni fantaziji komunističnih voditeljev in rdečih apostolov je že vzrasla kopija novih še strašnejših Trbovelj, v kateri bi bili seveda darilna žrtev molohu krvave treje internacionale zopet Orjuna s svojimi najboljšimi. Že so v duhu obhajali zmagovalje nad poraženim orjunaško bando in v resnici že pili na račun Judeževih srebrnikov. V svoji naduti prečernosti so ti izmečki našega naroda že kopali — grobove!

Računali pa niso tokrat na mase, ki jim je vse doslej brez pomišljanja sledila po njih umazanih potih v smrt, ki pa se je v tem slučaju popolnoma odrekla in storila s tem prvi in velpomembni korak k svoji emancipaciji izpod gerentstva in je-robstva samozvanih delavskih voditeljev. Ta preokret mase so tudi dobro opazili klerikalci, ki se niso hoteli baš vsled tega navzlic vsemu svojemu sovraštvu proti Orjuni preočito izpostavljati za prepoved razvitja. Intrigirali in paktirali so sicer za kulisami s komunisti, v javnosti pa so z nedeljskim »Slovenecem« proglasili naravnost svoj des-interesement nad razvitjem prapora Orjune v Zagorju, ki jim je bil še pred dobro polovico leta »kruto in krvavo žaljenje pravnega čuta slovenskega naroda«. Opazili pa ga niso komunistični voditelji, ki so pozivali na »protesten shod« proletariata proti invaziji Orjunov-fašistov v proletarsko Zagorje, ki se vsled klavernega odziva tovrstnih shodov stih delavcev sploh ni vršil. Vsled tega so izdali ti zakulisni

šimi revolucionarji citirani lepak, ki naj bi zbudil iz apatije delovne mase in jih spravil na ulico, kjer naj bi s svojo predragoceno krvjo odteli pretežno zlato, ki so ga prejeli gotovi gospodje komunisti zato, da bi izzzvali ob tej priliki nered in po-boje. Lepak je bil sledeči:

Proletariatu v rudarskih revirih!

5. aprila pride pod zaščito PP režima Orjuna »razvijati svoj prapor« v Zagorje. Po orjunske gro-zodejstvih 1. junija v Trbovljah, po umoru Fakina in požigu Rudarskega doma ve vsakdo, da se skriva za »razvijanjem prapora« nova fašistovska provokacija rudarjev. Orjuna je plačana in oborožena fašistovska banda demokratske stranke, ki je zopet kupljena od Trboveljske družbe in Slavenske banke.

In ta Trboveljska družba pošilja Orjunce v Zagorje ravno v času, ko se rudarski proletariati pripravljajo na odpor proti brezmejnemu izkoriščanju s strani Trboveljske družbe, ko se pripravljajo na izvojevanje ukradenih pravic in boljšega kosa kruha potom enotne razredno-bojevnje strokovne organizacije. Orjunci hočejo kot oboroženi pandurji Trboveljske družbe uprizoriti nova krvoprelitja in preganjanja nad proletariatom. Zato se rudarji ne smejo dati izzivati tej novi fašistovski provokaciji s strani Trboveljske družbe PP režima.

Oni bodo morda razvili prapor PP absolutizma in monarhistične reakcije, ali razvili ga bodo le pred svojimi uniformiranimi banditi in žandarskimi bajonetmi. Proletariat Zagorja se pa z gnusom obrača proč od tega prapora fašistovskih morilcev in požigalcev in se ne straši tudi ne žandarskih bajonetov.

Proletariat mora upostaviti proti oboroženim fašistom

delavsko obrambo!

Proč s PP absolutizmom!

Proč z Orjuno!

Zahtevamo razorožitev vseh fašistovskih organizacij!

Zahtevamo popolno svobodo za vse delavske organizacije!

Živela bojovna zveza delavcev in kmetov!

Proč z nadvlado srbske buržoazije!

Živela samostalna delavsko-kmetijska republika Slovenija!

Uspeh tega krvavega lepaka pa je bil ničev. Delavstvo je sprejelo čisto mirno in prijateljsko prihajajoče Orjunaše. Vedlo se je napram njim tako dostojno in gentleman-sko, da bi se morali njegovi salonski voditelji, ki so bili duševni očetje tega po najbolj nizkih in žga-



njarskih izrazih se odlikujejo le-paka od njega še marsikaj naučiti. In tako je Orjuna, o kateri so sa-njali ti komunistični Mesije, da bo morda razvila svoj prapor, izvršila vso proslavo čisto točno po progra-mu in doživela s tem eden svojih največjih uspehov. Kajti v vsem Zagorju ni bilo niti enega človeka, ki bi se upal z grdim pogledom ali z enim samim migom trepalnic izra-zati svojo jezo ali nezadovoljstvo nad Orjuno.

Noč pred razvitiem.

Oblastni odbor Orjune Ljubljana je bil o vsem tem novem zadržanju naroda v revirjih napram Orjuni prav dobro in točno poučen. Ven-dar pa je smatral kot neobhodno po-trebno z vsem razpoložljivimi sredstvi skrbeti za absolutno var-nost svojih članov. V ta namen je naročil Oblastnemu četniškemu od-boru, da ukrene vse potrebne mere. Ta je vsled tega ukazal zasesti na-šim četašem že tekom noči vse hribe v okolici Zagorja tako, da je bil od postaje do Lok niz orjuna-ških straž, ki so ostale nepremaklj-i-vo na mestu celo noč in ves nasled-nji dan, dokler ni zapustil zadnji gost Zagorja.

Prihod v Zagorje.

Jedro orjunaških čet pa je pri-spelo v Zagorje v nedeljo jutraj. Na kolodvoru je pozdravila došle Orjunaše četa četnikov Zagorjanov in dve četi mariborskega bataljona s svojim vrlim komandantom St. Rejo, oblastnim četnikom Mari-borske oblasti br. dr. Irgoličem, predsednikom Mestne Orjune Maribor br. Zorkom in komandan-tom Savinskega bataljona br. Z. Kožmanom. Po formiranju po-vorke je prečital komandant Tril-gavskega bataljona br. P. Robič dnevno povelje, nakar je odšla po-vorka skozi sotesko med Bivolovi-mi apnenicami in Medijo proti Za-gorju. Povorka je bila v popolni bojni formaciji pripravljena na vse eventualnosti. Z glasnimi vzkliki pa so jo pozdravljali z vseh višin našl junaški četniki, ki so z največjo po-žrtvovalnostjo vršili težko službo očuvanja povorke pred morebitnimi napadi, za kar zaslužijo popolno priznanje in zahvalo. Na tem mestu pa moramo omeniti tudi vrle orož-nike, ki so vršili naravnost vzorno svojo službo in ne malo pripomogli k temu, da se je vsa proslava izvršila v tolikem redu in miru.

Ko je dospela povorka živahno pozdravljena v Sokolski dom, je bil razhod do 12. ure, ko je zopet odšla v bojni formaciji na trg pred cerkvijo, kjer se je imelo vršiti raz-vitje.

Govor preds. inž. M. Kranjca.

Ko so bile vse čete postrojene, je stopil k nerazvitemu praporu Za-gorske Orjune br. predsednik inž. Marko Kranjec in izpregovoril s svojim močnim glasom sledeče besede:

»Bratje in sestre ter Vi vsi, ki ste prišli in prihiti iz črnih rogov rudnikov in iz naših lepih polj, da se z nami povešate ob tem sveča-nem trenutku — pozdravljeni!

Orjuna Tebi pa bratski Zdravo! Bratje! Narod! Prihiti smo in ed te z znamenji miru, prihiti pa

smo tudi med Vas v najstrožji bojni pripravljenosti, kar nas boli, ker moramo povzemati take mere med lastnimi brati. Razumemo Vas, ker brezprimerna je zlobnost onih, ki trsijo med Vas laži in podla obre-kovanja, da smo mi banda moril-cev in požigalcev. Kdor je bil med Vami tedaj v Trbovljah, ko so padli po nas kakor gladni volkovi in nas pričeli pobijati, kar na lepem, ta ve, kdo je bil napaden in kdo se je branil v tistem kritičnem trenutku.

Zakaj nas ti naši sovražniki ta-ko sovražijo in črtijo? Obrekujejo nas, da smo eksekutiva in oprode neke gotove stranke. Vi vsi, ki pa ste videli naše delo in naše udej-stvovanje, veste prav dobro, da to ni res in da so baš v naših vrstah pristaši vseh strank, ki stoje na sta-lišču edinstva in jugoslovenstva, na skupnem in složenem delu za končno zmago velike naše ideje.

Očitajo nam dalje v svoji brez-primerni podlosti, da smo plačanci najhujše izkoriščevalke Slovencev Trboveljske premožkopne družbe, in da danes prihajamo med vas v njenem interesu in po njenem naro-čilu. Vsakdo, ki pa je pošten in ne-pristranski objektivni opazovalec na-šega delovanja, mora priznati, da smo bili baš s Trboveljsko premo-gokopno družbo, ki že desetletja ne-usmiljeno in z največjo krutostjo in brezprimerno sebičnostjo izsesava žive sile naroda v svoje in svojih židovskih lastnikov dobičke, v naj-hujšem in najostrejšem boju. Saj smo bili baš mi, ki smo v tem boju tudi edino nekaj dosegli za delav-stvo.

Drugi zopet trdijo, da upravlja-mo neke posebne funkcije vlade. Vi vsi pa dobro veste, da smo bili baš mi jugoslovenski nacionalisti oni uporni element, ki je zastavljal vse svoje sile, da je moral neslavno od-iti sam kraljevi namestnik in da smo bili tudi mi oni, ki smo poskr-beli, da je moral končati proti svoji volji ero svojega županovanja Ve-liki župan.

Vprašal sem Vas zakaj nas tako sovražijo in črte vsi ti naši nasprot-niki. Vsi samo in zgolj zato, ker ljubimo vso to našo zemljo in ves ta naš bedni narod z vsemi nje-govimi vrlinami in slabostmi in ker se borimo zanj resnično nesebično in z vsem nedoumljivo požrtvoval-nostjo. Boje se nas, ker hočemo, da bo narod izpregledal in si ravnal po svojem življenju sam brez je-robov in varuhov, ki žive danes na račun njegove zaupljivosti in lahko-vernosti. Črtijo nas, ker vedo le predobro, da se Orjuna zaveda po-polnoma in povsem svojih nalog.

Sovražijo pa nas tudi še najbolj zategadelj, ker hodimo po tej zem-lji, kakor apostoli in učimo ljubezen in bratstvo. Nikdar še ni prišla iz naših ust beseda, ki bi Vas poziva-la na poboje in krvoprelitja med nami, ki smo bratje! In zato so me-tali na nas bombe in zato so stre-ljali na nas.

Pa tudi Vi vsi, ki se danes na-hajate tukaj in nas morda zrete s sovražnim očesom, ozrite se na naš novi prapor! Glejte njegovo krva-vordečo barvo in vedite, da smo zanj pripravljeni vsak hip preliti svoje najdražje in najdragoc-nejše — svojo lastno kri.

Bela je dalje barva na našem barjaku in na — vodilnem našem praporu je na beli barvi krvavo rdeča lisa krvi, ki priča, da je Or-juna v svojem delu do skrajnosti konsekvantna in da nikdar in za nobeno ceno ne pojde iz postojank, katere je že zavzela.

Modra je dalje tretja barva, ki pomeni naše neomajno upanje in veliko vero, da bo Orjuna dovršila svojo historično misijo.

Dovršila jo bo vsepovsod na na-ši zemlji in tudi v Zagorju, kjer je bila naša Zagorska Orjuna trikrat tako zelo izkušana. Prestala pa je vse izkušnje in tako se danes raz-vija v njen ponos in strah vsem sovražnikom Nacije ta novi prapor, ki jasno priča in odločno kliče vsemu jugoslovenskemu svetu, da Orjuna na njenem pohodu ni moči zaustaviti in da je ni ovire, ki je ne bi prešla.

Razvitje.

Med igranjem himne je ponosno zavijral ta naš najnovejši prapor, ki je porok, da bo tudi v prelepi za-gorski dolini prejel ali slej zmagala jugoslovenska ideja.

Zbrani narod je z velikim zani-manjem opazoval ves obred raz-vitja naše zastave in glasno odo-braval posamezne točke govora br. predsednika inž. Kranjca. Kolik strah pred Orjuno pa so mu vcepili naši nasprotniki v dušo se je naj-lepše videlo v hipu razvitja prapo-ra. Kajti ko je padlo povelje »Mir-no«, se je polotila vsega naroda panika in pričel je bežati na vse strani. Šele, ko so videli ljudje, če-mu je bilo izdano to povelje, so se vsi preplašili pričeli zopet približe-vati zbranim bataljonom. Obenem je bil ta slučaj tudi jasno znamenje, kolika je sila, ki leži v naših disci-pliniranih vrstah, napram kojim so še toliko mase neurejenega naroda čisto brezmočne.

H krasno izdelanemu praporu je pristopila nato kumica sestra Jožica Jerin, ki je pripela nanj lepo izve-zen trak pozdravljajoč pri tem Or-juno in naš orjunaški barjak, ki bo-di simbol novo vstajajočih časov tudi v Zagorju.

Predsednik inž. Kranjec je izro-čil za tem prapor predsedniku Or-june Zagorje Tomažiču, ki ga je predal praporščaku s pozivom, da ga ohrani čistega in neomadeže-vanega, kakor ga je sprejel v svoje roke. V kratkih in rezkih besedah se je nato zaklel praporščak, da bo do zadnjega dihla branil prapor in da bo skrbel, da bo novi prapor vreden drug starejših pobratimov.

Po končanem govoru br. pred-sednika inž. Kranjca je pristopil k tribuni zastopnik Oblastnega odbo-ra Maribor br. oblastni četnik dr. Irgolič, ki je čestitil bratski Orjuni Zagorje k velikemu uspehu, ki ga je dosegla z razvitjem svojega bo-jnega prapora, ki je stoprav zavir-hal navzlic vsem protiakcijam in strah in trepet vsem sovražnikom Nacije in države. H koncu je pozval vse prapore, da se pobratijo. Na vse navzore je napravil kar naj-globlji utis, ko se je 14. starih, v bojih in borbah posvečenih prapo-rov pobratilo s svojim najmlajšim drugom.

Pohod.

S tem je bil program razvitja točno do začetnih smernicah do-vršen. Sledil je pohod po Zagorju, ki je pokazal, da postaja tudi v tem žarišču komunizma in protinacio-nalnega hujskanja, Jugoslovenstvo od dne do dne močnejše in da so zamen navori vseh onih razno-barvnih klevetnikov, ki hočejo iz-olirati naš delavski proletarijat od edino resničnega prijatelja naciona-lizma. Namesto obljubljenih bomb in strelav nas je narod pozdravljaj z živahnimi ovacijami ter izražal svoje zadovoljstvo nad strunnim nastopom naših čet.

Defile in zabava.

Po končanem obhodu po Zagor-ju je sledil nato defile vseh čet, ki je navzlic težki in naporni službi ter slabi cesti izpadel prav dobro. Nato so se vsi gostje in bataljoni odpravili v Sokolski dom, kjer je bilo prirejeno za vse udeležence ceno in okusno kosilo. Po kosilu je

Še o pomenu ruščine.

Zadnjič smo izpregovorili o šol-ski reformi in smo izrazili svoje mnenje, da bi v naši bodoči srednji šoli morala ruščina kot glavni slo-vanski jezik dobiti svoje mesto kot obvezen predmet. Vemo, da bodo z nami soglašali vsi oni, ki jim je na tem, da pride naša srednja šola iz ozkih mej svojih nemško-latins-kih tradicij — v širši slovanski svet, ki nam bo pokazal ogromne zaklade slovanskega duha.

Naj podamo tu nekaj zgodovin-skih spominov. Malokomu bo zna-no, da je naš plemič Žiga Herber-stein odkril Evropi Rusijo skoraj tako, kakor je Kolumb sveta odkril Ameriko. Herberstein je bil doma v Vipavi, tam se je v ljudski šoli naučil slovensko in leta 1526. je šel kot diplomat v Rusijo, kjer je spoz-nal deželo in ljudi ter prebiral stare letopise. Leta 1551. je izdal veliko delo o Rusiji (latinsko in nemško), ki je iz njega Evropa spoz-nala ta veliki slovanski svet.

Za njim je šel pozneje naš veliki Slovan Jurij Krizanč (1617.—1683.), doma iz Ribnika ob Kolpi in je na-pisal prvo rusko gramatiko in ču-dovito delo »Politika«, v kateri je učil po zgledu Machiavellija ruske carje, kako je treba vladati. Tik za njim je nastopil Peter Veliki s svo-jimi velikimi reformami. Peter Ve-lik pa je bil prvi, ki je spoznal slo-vansko poslanje Rusije, zato je leta 1711. stopil v zvezo s Črno goro, kjer je hotel imeti svoje oporišče proti Turkom. Od takrat raste vpliv Rusije na Balkanu. Seveda jasnihi načrtov še ni bilo, dasi je že Kriz-anč svetoval ruskemu carju, naj napove Turčiji vojno in osvobodi južne Slovence. Rusija je za nas do-bila pomen takoj, ko se je začel na-rodni preporod. Vojna z Napole-onom je pridobila Rusiji slavno ime v vsej Evropi, posebno med Slovani. S tem se začela ona do-ba našega romantičnega slovan-stva, ko smo gledali na ruski svet od daleč. Leta 1849., ko je Rusija premagala Madžare, se je pokazala vsa nejasnost našega tedanjega slo-

sledila nato animirana zabava vse dotlej, dokler ni bilo treba le vse prekmalu odmarširati zopet v boj-nem redu proti postaji. Na postaji je sledilo nato slovo med brati Ljub-ljanske in Mariborske oblasti, ki so morali še počakati dalje časa na vlak.

Vsa prireditve je izpadla kar najboljše in uspela nad vsako pri-čakovanje. Pokazala je, da je naša organizacija večja in kos že tudi nalogam, ki ne zahtevajo samo mla-dosinega zanosa in energije, tem-več tudi silne discipline in vojaškega vodstva. In baš v tem tiči tudi velik bene razvitja barjaka Orjune Zagorje, ki je najboljši po-rok zato, da je danes Orjuna nav-zlic večkrat ji očitani mirnejši li-niji na pravem in edino uspešnem potu. Da pa je dosegla ta veliki uspeh, je predvsem zasluga naših bratov četnikov, ki so to pot zopet vsi od najvišjega do najnižjega do-kazali, da so jedro Orjune pač le disciplinirani in vojaško organizira-ni bataljoni.

vanstva. Rusija gleda posej pred-vsem na Balkan, dokler ni l. 1876. poslala svoje vojske, da je pripo-mogla k delu osvobojenja. O tem govori vsa naša nova zgodovina, ki jo moramo dobro poznati, saj je v tem začetek naše sedanje svo-bode. Med tem pa je Rusija kulturno vzrasla tako, da je prehitela vso Evropo. Od leta 1860. se je za-čelo pri vseh narodih, posebno pri slovanskih, veliko zanimanje za ru-sko literaturo. Spomnimo se le na naše pisatelje in politike tedanje dobe. Vsi gledajo proti Rusiji. Ne-kateri se uče ruščine, drugi preva-jajo ruske knjige. Po vseh listih na-hajamo članke o ruskih pisateljih. Nekaj Slovencev (Hostnik, Stifter, i. dr.) je odšlo v Rusijo v službo. Vpliv ruske literature se je kmalu pokazal tudi pri nas. O tem bi se dalo obširno pisati. Seveda je naša inteligenca čitala ruske romane ve-činoma v nemških prevodih. Temu je hotel odpomoči dr. Ljud. Jenko, ki je ustanovil v Ljubljani ruski kružok. Kmalu so se pojavili kružki tudi drugod. Mnogo ljudi se je učilo privatno. Spoznali so, da je ruščina za Slovence tako lahka, da se jo vsak v najkrajšem času nauči. Res je, da se je marsikdo vkljub vsemu ni naučil, res pa je tudi, da jo imelo vse to za nas velik pomen, ker so se ljudje odvrčali od nem-ske kulture in čim dalje bolj obračali svoj pogled na slovanski vz-hod. V tem se jim je odprl tudi — Balkan. Saj so naši prepovedci vsi izšli iz ruskega kružka, ker je bilo naravno, da se jim je ob ru-ščini budila misel na Srbijo. Tisto učenje ruščine je bilo za naš pre-obrat ogromnega pomena. Spomni-mo se na Podgornikov »Slovanski svet«, ali na »Slovanski vek« in bo-mo videli, kako se je pred vojno pri nas propagirala ruska misel. Na doseg roke je bilo nam na raz-polago nekaj velikega, česar bi bili zaman iskali v zapadnem svetu. Saj je ta zapadni svet sam preva-jal in užival plodove ruskega duha. Ruski pisatelji in misleci so dobili

LISTEK.

VLADIMIR LEVSTIK:

✦ Milan Plut.

Dne 7. t. m. je preminil v blaz-nici na Studencu naš dobi brat Mi-lan Plut...

Milan Plut! Danes je že ve-liko ljudi, ki jedva poznajo njegovo ime. Bil pa je čas, ko je to ime dra-milno vso armado avstrijskih polici-stov in policijskih zaupnikov iz spa-nja; čas, ko je to ime vznemirjalo vso ugledno slovensko javnost v njenem strahopetnem dvoživkar-stvu; čas, ko je to ime bodrilo vse one mlade in čiste ljudi, ki so slišali v svojih dušah klic svoje krvi in klic zgodovine. To je bil čas med leti 1910. in 1913., doba predvojnega »Jutra«, začetna doba revolu-cionarne jugoslovenske propagande v Sloveniji...

Milan Plut je bil oče te propa-gande. Bil je prvi v času svojega nastopa edini začetnik jugosloven-skega iredentističnega dela v naših krajih. Prvi, ki je javno izpovedal naš temeljni stavek: »Proč od Av-strije!«

To priznanje mu dolgujemo ab-solutno in brezpogojno. Dolžni smo ga položiti na njegov prerani grob. Nič, pa bilo karkoli, ne sme izbrisati, ne sme niti zasenčiti resnice: kdorkoli je pozneje sejal seme re-volucionarnega jugoslovenstva, ga je sopal v brazdo, ki jo je zarezal Milan Plut; kdorkoli izmed Sloven-cev je pomagal uresničiti naše san-je o svobodi in ujedinenju, je do-zidaval zgradbo, kateri je položil temeljni kamen siromašn, često prezirani, velikokrat zapostavljeni ju-goslovenski novinar Milan Plut.

Tega ne moremo dovolj glasno povedati.

Rodil ga je Gradac v Beli Kra-jini leta 1884. Gimnazijo je študiral v Novem mestu, kasneje v Kar-lovcu, kjer je dovršil VI. razred. Že dijak je čutil izrazito jugoslo-vensko; ko so mu prišli onemogo-čile nadaljevati študij, se je obrnil v Srbijo, pod svobodno jugosloven-sko sonce, kjer je dogorelo spo-znanje njegovega življenjskega smotra: postati pionir odrešenja, ki je moralo priti. Živeč ob pčlem, do-stikrat bednem novinarskem kruhu kot sotrduin beograjskih in doma-

čih slovenskih listov, si je širil ob-zorje ter pridobival stikov in za-upanja, kar v tistih časih, ko je bila vsa javna Slovenija še črnožolta, nikakor ni šlo lahko.

Nastavljen je v beograjskem ti-skovnem uradu je omogočilo Plutu, da se je posvetil važni posredovalni nalogi. Imel je referat za slovenske liste in s tem tudi priliko, da je na-snoval mnogo koristnih vezi med Beogradom in Ljubljano. Za vseju-goslovensko umetniško razstavo ob kronanju kralja Osvoboditelja 1. 1909. si je stekel velikih zaslug; tudi pobuda za častno udeležbo Slovencev pri kronanju samem je bila njegovo delo. Kot poročevalec »Slovenskega Naroda« je Plut skr-bel, da je bil za časa carinske vojne v Avstrijo in za časa aneksijske krize l. 1908. vsaj del slovenske ja-vnosti pravilno poučen. Stiki, nave-zani o priliki kronanja in umetniške razstave, so se med tem poglobljali in razširjali, čedalje več Slovencev je posečalo Srbijo, čedalje več Sr-bov naše kraje, in tako se ni čuditi, da je ubiralo čuvstvovanje velike-ga dela Slovencev ob aneksijski Bo-sne in Hercegovine povsem pravil-no smer in da so se v krvavih sep-

tembrskih dneh 1. 1908. že gromko razlegali po ljubljanih ulicah kli-ci: »Živela Srbija!«

Toda Milan Plut se ni zadovoljil s posredovalno vlogo; hotel se je udeleževati neposredno, zastaviti svoje sile doma, kjer so bile naj-bolj potrebne, in zorati v razmero-ma najmanj pripravljeni Sloveniji ledino za aktiven revolucionarni po-kret. Za časa aneksijske krize je bil na rekognosciranju v Ljubljani; kmalu nato je odšel v Split in so-deleval nekaj časa v redakciji »Slo-bode«. L. 1910. je načrt gleda-akcije v Sloveniji dozorel. G. Mi-lanu Pribečeviću, ki je Plutu ne-omejeno zaupal, se je posrečilo za-interesirati »Narodno Odbrano« do-torej, da je dala na razpolago ne-kaj sredstev, s katerimi je Plut usta-novil v Ljubljani predvojno »Ju-tro«...

»Jutro!« Njegova zgodovina je cel roman. Preganjanje, zaplembe in preiskave s strani avstrijskih oblasti; ošabno zamočavanje, sla-bo maskirana krušna zavist doma-čih časopisnih podjetij in kolekova-ne slovenske politike, ki je z vsa-kojakimi spletkami izkušala udušiti nezvanega konkurenta... Imel si

občutek, kakor da je vzrasla krog-inkrog Plutovega »Jutra« že na prvi mah nevidna in neopredna stena. In to ni bilo čudo; da ne šte-jemo avstrijskantskih klerikalcev, s katerimi je bilo »Jutro« vedno v borbi na nož — tudi takratnemu naprednemu časopisu in naprednim političnim vodjem je bil Milan Plut s svojim listom pravi bog nas varuj in nebodigatreba. Že zato, ker so delali oni oprezno in previdarno politiko, ne hoteč se zameriti »ne navzdol« in zlasti tudi »ne navz-gore«, Plutovo »Jutro« pa se je s svojo ravno, nepodkupno poštenos-tjo trdno zasidralo »navzdol«, to je, v zaupanju širokih ljudskih krogov. »navzgor« in na vse ostale strani. Pa je smelo in brezkompromisno kazalo svoje odkrito jugoslovensko, protiaustrijsko lice. Očetje domo-vine niso mogli več slepomišti, nič več niso mogli z mirno dušo kriviti »neupogljivih slovenskih hrbtov« pred Francem Jožefom in njego-vini satrapi: »veleizdajniška«, ju-goslovenska, protiaustrijska - iredentistična propaganda v Sloveniji je bila tu; Slovenci, ki niso hoteli več živeti pod Avstrijo, ampak so se hoteli združiti s Srbi in Hrvati v en narod in eno državo, se niso

mogočen vpliv na zapadno Evropo. Rusija se je bližala...

Z vojno je stopila Rusija v Evropo najprej kot zaščitnica Balkana. Takrat se je marsikdo učil rusko. Naši ujetniki so pisali iz Rusije, da se dobro razumejo... in Rusi pri nas so našli prijateljske ljudi. Naenkrat je prišla revolucija. Ujetniki so se vračali domov navdušeni nad Rusijo, ki so jo spoznali drugače, nego so o njej slišali prej. Za ujetniki so prišli begunci — ruska inteligenca. Za njimi igralci, umetniki, hudožestveniki, balet, žurnalisti, pisatelji, učenjaki itd. Vsa Evropa je bila polna Rusije. Po velikih mestih so nastale cele kolonije. Začeli so izhajati ruski listi, knjige itd. Ustanavljala so se založništva — skratka: bili sta dve Rusiji: ena — boljševiška v Rusiji, druga — neboljševiška v Evropi. Kmalu je začela siliti tudi boljševiška Rusija v Evropo. In sili še. Mislimo, da ne pride in da bo Evropi prihranjena strašna katastrofa, ki bi stala milijone človeških žrtev. Evropa potrebuje miru, da se ozdravi od vojnih ran in reši socialno vprašanje s svojega lastnega stališča. Rusija sama prehaja v novo fazo razvoja. Na njenih razvalinah se bo začelo razvijati novo življenje. **Mi smo na pragu Rusije. Poljska, Češkoslovaška in Jugoslavija so prehod med Rusijo in Evropo. Smo del enega velikega sveta. Ta svet nam ne sme ostati neznan.** V njem nam je podana velika slovanska duša. Ako smo doslej čitali grške in umske klasike v originalu, kar nas je stalo mnogo truda, zakaj ne bi čitali v originalu velikih ruskih del, ki so nam dostopni brez velikega truda. Mi moramo vzgojiti novo inteligenco. Že dozda se je videlo, kako vpliva znanje rusčine na naše ljudi. Vse njih mišljenje, čustvovanje, nazori in razgledi so bili različni od onih, ki so poznali samo nemško kulturo. Vemo tudi, da je ruski jezik s svojo lepoto in močnostjo vplival na to, da smo iskali in našli novih izrazov in oblik, s katerimi smo obogatili naš jezik.

Naša opera.

G. ravnatelj Rukavina je v boju, započetem proti njemu pričel uporabljati sredstva, ki jih je tekom vseh javnih polemik do sedaj z uspehom preiskusil. Kadar postanejo tla pod njim vroča si ovije krog glave politični mučniški venec, ter ožigosa vsakega glasbenika, ki ni z njim, kot političnega nasprotnika-separatista, a on je žrtev udejstvovanja in čustvovanja za narodno edinstvo.

To pot pa je zagrabil vso stvar napačno. Ne glede na to, da ni mogoče določiti, od kdaj mu utripa srce tako odločno jugoslovensko ga odločno opozarjamo naj preneha z namigavanji, da je Orjuna nasledila »separatistični klik«. Orjuna

Ruščina bi torej imela predvsem namen, da se z njo približamo velikim slovanski kulturi. V našem narodnem prebujanju je imela ruska misel veliko vlogo; le spomnimo se na Vodnika in narodne buditelje, na Matijo Majarja-Ziljskega, Božidara Raiča in na razne slovanske glasnike pri nas; vplivala je na novo slovensko in moderno literaturo. Res je, da so gledali naši možje na vse bolj z idealnimi očmi, sedaj pa so časi bolj realni in je treba, da njih misli realiziramo. Med tem smo dozoreli in ne sanjamo več o neki Rusiji s slovanskim carjem v oblakih, ampak jo vidimo, kakor je in je potrebno, da jo poznamo, kakor se nam javlja v svojih velikih duhovih. Se danes mnogi naši ljudje čitajo ruska dela v nemških prevodih, kar bo odpadlo polagoma že zato, ker bomo znali čim dalje manj nemščine in nam bo tako ruščina odpirala pogled v svetovno kulturo.

Ruščina pa ima tudi praktičen pomen, saj je eden največjih svetovnih jezikov in bi nas morala predstavljati pred svetom. Tudi Slovani med seboj bi se najlažje razumeli, ko bi se posluževali tega največjega slovanskega jezika, ki bi se naj učil po vseh slovanskih srednjih šolah. Tako bi bil nam z ruščino odprt svet daleč na okoli — saj čim dalje bolj prihaja orijent v Evropo.

Splošno se opaža, da je ono predvojno slovanstvo danes precej pozabljeno. Časi so nas naučili realno misliti. Mislimo torej realno in v tem smislu uredimo svojo šolsko in javno vzgojo.

Vemo, da nam bodo mnogi ugovarjali, a tudi mnogi pritrjevali. Rusija prihaja k nam tako ali tako. Ako ne bomo poznali one prave Rusije, ki je ustvarila velika dela — bomo poznali samo ono, ki je uničila to preteklost. Poznanje zdrave Rusije bo najboljša varstvo proti boljševiškim fantazijam, ki vplivajo na našo mladino prav tako fantastično, kakor ona slovanska v preteklosti, ki je bila lepša v domišljiji nego v resnici.

Na njegova izvajanja sledeče:

Ad I. G. ravnatelj odklanja za angažiranje pevcev od 1. 1923 dalje, ker jih ni slišal in je bil vedno postavljen pred izvršeno dejstvo. Odločno vzdržujemo trditev, da je bila vsaka pogodba sklenjena z njegovim soglasjem in privolenjem. Deloma pa je imel pevce tudi priliko slišati, saj so nastopili kot gostje. Končno pa bi mirno lahko sprejel polno odgovornost, kajti upamo vsaj, da se nam gg. Thierry-Kavčnikove, Lovšeto, Betteta, Popova še ni treba sramovati. Vprašanje pa je, če bi se posrečilo g. Rukavini samemu te moči pridobiti.

Ad II. Vsa javnost ve, da je bilo baš v času, ko je bil g. Rukavina absolutni gospodar opere vrsta ostrih sporov, ki so se prenesli tudi v javnost. Posledica teh je bil odhod nekaterih najboljših moči z našega odra, med temi g. Brezovška. O vzornem redu in disciplini v tem času torej ne more biti govora. Kako spravlja g. Rukavina kračenje avtoritete raznim funkcionarjem v sklad s pojmom o disciplini nam je neumevno. Končno! Ali preneha odgovornost ravnatelja za red in disciplino, čim ni več absoluten gospodar opere?

Ad III. Naš očitek, da je odšla gđ. Vanečkova in z njo g. Jiranek, ker je bila opsovana od g. ravn. leta priznava. Na vprašanje, nam je li žal za njo, mu odgovorjamo sledeče. Če je bila uporabna gđ. Vanečkova na Olomuški operi, je bila uporabna tudi na ljubljanski. Žal pa nam je tudi za njimi, ker razneseta kulturo reprezentanta naše opere, celo preko naših mej.

Ad IV. Vprašanje orkestra je v prvi vrsti finančnega značaja. Z ostalim pa se strinjamo popolnoma in tudi nikdar nismo oporekali.

Ad V. Glede g. Zikove in g. Šimenca, ki je bil v zvezi z nameranim odhodom g. Rukavine v Zagreb, vzdržujemo svojo »brezobrazno« trditev in sicer ravno na podlagi izjav g. Benešiča in g. Konjovića na katere naj bi se po nasvetu g. ravnatelja obrnili po informacije, — ter na podlagi izjave g. Rukavine.

Ad VI. K trditvi g. Rukavine, da ni nikdar vplival na kritika, sledeče: Nekoč je bil klican od skušnje po slugi v uredništvo, naj pride takoj h kritiku, ker se mudi za list.

Ad VII. Očitek glede italijanskega smo že enkrat ponovili, toraj je pisanje o tem odveč. Da ga g. Rukavina ne razume, je le jasen dokaz, da se čuti krivega. Če pa smatra separatizem dejstvo, da se zavzemamo za slovenski jezik v isti meri kot za srbo-hrvatski, ki jih v ostalem smatramo kot ustavne dele bodočega jugoslovanskega, mu to veselje pustimo. Vprašanje pa je, če bo dosegel pri merodajnih faktorjih s to finto kar namerava.

Ad VIII. O zmožnosti g. Rukavine kot dirigenta govori dovolj jasno izjava merodajnega faktorja zagrebške opere o priliki ko je g. ravn. reflektiral na kapelniško mesto na tamkajšnji operi. »Z dnem ko pride

Rukavina v Zagreb je naša uprava nemogoča.«

Ad IX. Trditev, da je naštudiral v letošnjem letu Tosko, Rusalko in Pikovo damo ni resnica. Vse tri opere so bile dane že lansko sezono. Deloma na novo je naštudirana samo Rusalka. Veseli pa nas njegovo priznanje, da je letošnjo sezono delal malo.

Ad X. G. Rukavina potvarja resnico, ko nam podtika očitek, da se nahaja na dopustu. Naravnost nesrečen pa je stavek: »Pokvaril sem si nogo pri vršenju službene dolžnosti in ne domov grede iz krčme,« s čemer hoče publiko sugerirati da ima opravka z alkoholiki. Nanj odgovorjamo sledeče: Mnogo bolj neprijetno bi bilo za Vas, če bi se potolkli v pijanosti vračajoč se iz krčme, kot da ste od tam nesli oteklia od zaušnic, prejetih za psovanje gostov. Kar pa se tiče § 2. I. naših statutov Vam dam besedo, da boste imeli priliko ga izvajati takoj čim ozdravite.«

Ad XI. Dragoceno je javno priznanje g. Rukavine v objavljenem programu, ki ga je nameraval izvajati, da ni imel namena gojiti jugoslovensko glasbo. Očitek, katerega je branil je potrdil sedaj z obelodanjenjem programa sam. Ta ugotovitev naj zadostuje.

Ad XII. S svojega ravnateljskega mesta gleda g. Rukavina previsoko na osn. učitelja. Vsak učitelj mora imeti, če hoče poučevati petje dva izpita za glasbo, dočim ga za rav. opere kot je slučaj pri g. Rukavini ni bilo potreba. Končno opozarjamo, da je baš g. Konjović osebni prijatelj g. Rukavine bil osnovno šolski učitelj popreje, kot je postal ravnatelj opere. G. ravn. naj prevzame režisersko delo, potem bo na svojem mestu in bo tudi red v operi.

Ad XIII. Da je prof. Ruč faktično naštudiral opere nam potrjujejo izjave prizadetih oseb in pa dejstvo, da letošnjo sezono, toraj od odhoda prof. Ruča g. Rukavina ni dal ene nove opere.

Ad XIV. G. ravn. zanika napade na upravo opere. Temu nasproti ugotavljamo, da je napad na upravo napisal in ga telefonično urgiral, ko ni prišel v določeni številki.

Ad XV. Kakšno vlogo je igral g. R. pri akciji za poddržavljenje konzervatorija je izjavil sam in bazira naša trditev baš na teh njegovih besedah. Razvidno pa je tudi iz pisma, ki je v naših rokah in katerega mu na željo tudi priobčimo. Če se oglasi g. Rukavina še kedaj ga naprošamo naj pove na koga naj naslovimo odgovor. Na njega kot podpisanega ali na pisca.

V ostalom pa ga prosimo naj stedi papir in ubere pot, ki vede mnogo prej do razčiščenja. Mislimo tu sodniško pot, ki bi bila v tem slučaju edino merodajna in bi se je drugi za manjše očitke že davno poslužil, ako bi se ne čutil krivim. Tam sem vedno pripravljen vse iznečene očitke dokazati. Orjuna pa je platforma za vsakogar,

ki nastopa za dobro stvar in tega sem si jaz v tem slučaju popolnoma svest. Neslano pa je od g. Rukavine, da v tej »polemiki« indetificira »Orjuna« z menoj. Istotako bi tudi jaz lahko identificiral »Jutro« z njim.

Prosenc, glasbeni učitelj.

Izjava.

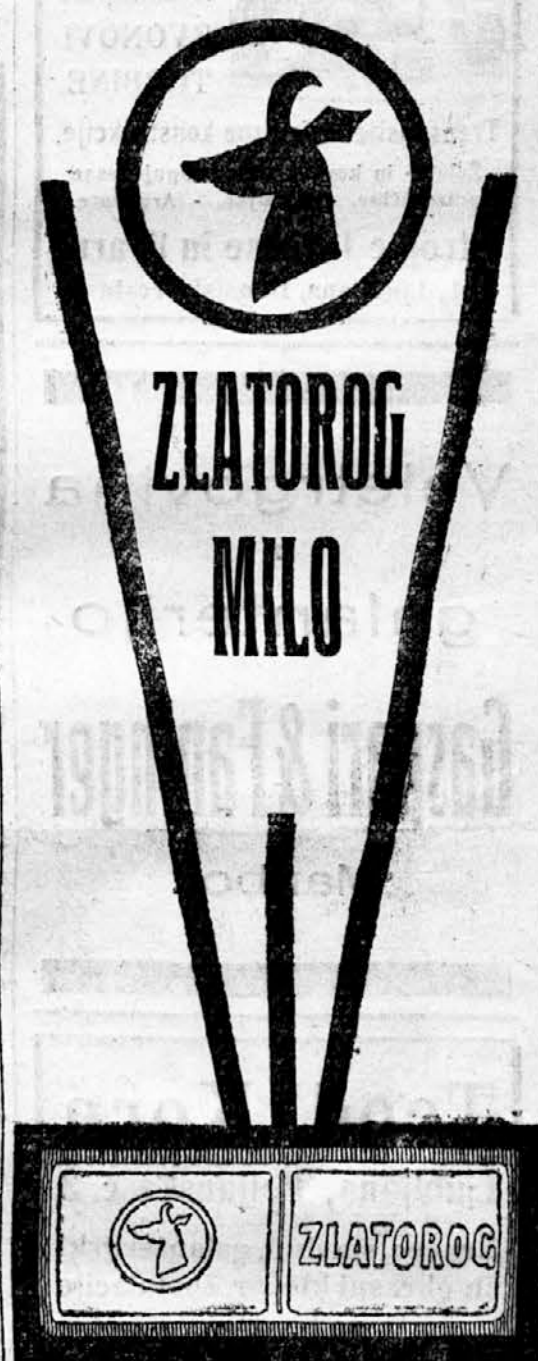
Podpisani glasbeniki slovenski izjavljamo, da tudi danes še odklanjamo opernega ravnatelja g. Rukavino smatrajoč, da je njegovo udejstvovanje škodljivo jugoslovenski glasbeni kulturi, kot smo to že ponovno javno izjavili.

Upravnika naših gledališč g. Hubada prosimo, da z ozirom na iznešena javna očitavanja javno pojasni resnično stanje naših gledališč.

V Ljubljani, dne 9. aprila 1925.

Adamič Emil, Lajović Anton, Kumar Srečko, Škerjanc Lucijan, Pavčič Josip, Zorko Prelove.

KARO-čevlji
Maribor, Koroška 19.



dali več utajiti zaradi ljubega ljubljanskega miru. Živeli so, delali, afirmirali se in rušili moralne temelje veteranskega avstopatriotizma z dotlej nezasišano drznostjo pri belem dnevu, vsem na oči.

»Jutro« se je širilo med ljudstvom in seme, ki ga je sejalo, je padalo na rodovitna tla. Mišljenje množic se je izpreminjalo, nastajale so tajne organizacije »Narodne Odbrane«; Avstrija se na svoje Slovence ni mogla več zanešati. Ako listamo danes po tem predvojnem »Jutru«, naletimo na nekateri stavek, ki je morda naiven, in na nekateri dokaz, da bi bil Milan Plut in njegovi sodružniki lahko duhovitejši, sijajnejši, globokomnejši in temeljitejši reševali svojo nalogo. Vse to pa ne more zmanjšati Plutovih zaslug. Utrli je pot »Preporodovcem«, ki so ideološko poglobili jugoslovenski iredentistični program, in odprl je oči vsem tistim stotisočim slovenskega ljudstva, ki so žrili nato v pobedonosnih srbskih pohodih 1. 1912.—13. predigro svojega osvobojenja. Slovenski dobrovoljci, ki so 1. 1912.—13. in 1. 1914. do 1917. širili Balkana in širili Evrope s krvjo potrdili našo jugoslovensko voljo, so pričeli, da Plutovo delo ni bilo zaman. Kdo ve, kako bi se obrnila za nas usoda na koncu svetovne vojne, ako bi bila naša priprava nanjo poverjena zgolj neodločni in strahopetni, deloma celo izrazito avstrijskantski politiki oficijelnih slovenskih voditeljev.

predvojne dobe! In kdo ve, koliko zrelejši, koliko pripravljenjši bi stopili Slovenci v leto 1914., da se je moglo Plutovo »Jutro« vzdržati na površju...

Usoda ni hotela tega. Milan Plut, pošteni, da je malo takih, ni bil gospodar ne v upravnem, ne v finančnem zmislu te besede. Še manj mu je prišlo na um, da bi, ko so postajale prilike lista vse težje in težje, podaljšal »Jutru« življenje s tem, da bi iskal tu ali tam rešitve v zvezah in kompromisih. Spričo gmotnega neuspeha so prvotni viri usahnili, a sam iz sebe se list ni mogel ohraniti. Borec se do zadnjega, je Plut prenesel svoje »Jutro« v Trst, kjer je 1. 1913. končno prestopil izhajati.

S tem trenutkom se začne zanj iznova bedno, neopaženo, siromašno in prezirano životarjenje jugoslovanskega novinarja. Toda njegovo delo ni bilo mrtvo, njegova setev je rasla in obražala sadove. Duh, s katerim smo leta 1914. pozdravili sarajevske strele, je bil lep in drzen, bil je upal in svestno jugoslovanski; bil je duh Milana Pluta in vseh, ki so mu sledili!

Iz dni mobilizacije se spominjam gnusnega dogodka. Ljubljanski živelj v svojem brevestnem šundromskem nagnenju do bedastih kombinacij je tiste čase uvrščal vsakogar med »policijske konfidente«, kdor ni imel trdne eksistence, se je vendar predzrnil, da ni že v začetku denarne krize, ki je zavla-

dala spričo bližnje vojske, poginil od gladi. Taka govornica je nastala tudi — o Milanu Plutu. Nezel mlad, ki je pravkar odhajal na bojišče, se je lotil žalostnega junaštva, da mu jo v nabit polni kavarni »Evropi« zabrusil v obraz. Plut mu ni smel razbiti glave, a prva ruska granata je opravila ta pravični posel namestu njega. Še danes trdim, da ji je prst Plačnika samega kazal pot...

Razume se, da je bil Plut med prvimi, ki jih je vrgla avstrijska policija ob začetku vojne v zapore. Kasneje so ga vtačili v vojsko in dr. Skubel s svojimi opredami se je trudil na vse kriplje, da bi mu tudi tam zagrenil življenje. Toda Milan Plut se je s premetenostjo, o kateri nam je kasneje rad pripovedoval, tako spretno otresele vseh. Z avstrijskega stališča toli upravičenih sumničelj, da je zadobil pri tovariših in starešinah neomejno zaupanje. Ob prevratu 1. 1918, ki ga je zatekel v Ukrajini, je s pomočjo drugih somišljelkov kratkim potem »pojugošlovenil« svoj (primorski) polk in ga je srečno pripeljal v svobodno Jugoslavijo.

V Ukrajini se je Plut ves vživel v vlogo jugoslovanskega oficirja. In ne samo za parado. Pri naših, žalibog brezuspešnih bojih na Koroškem se je kot izborni strojničar enako vrolo in odločno boril za svobodo in ujedinjenje, kakor nekaj let poprej s peresom v roki. Ko se je vrnil v gradjanski stan, je stopil v redakcijo sedanjega glavnega glasi-

la SDS na Slovenskem in je tu kot ponižen in vesten delavec služil konstruktivnemu trudu na razvalinah minolosti, pod katero je nekdan sam polagal prvi suhi dinamit.

Politične homatije v novoustanovljeni Jugoslaviji, slepo demagoštvo tu, kopnenje tam — vsa ta zla je presojal pokojnik z isto objektivnostjo in isto krepko voljo do ozdravljenja kakor vsak pošten nacionalist. Ko se je ustanovila naša organizacija, je bil v Ljubljani eden prvih njenih članov in eden prvih sotrudnikov »Orjuna«, za katero je dolgo časa objavljaj politični pregled. Naša organizacija mu je bila vedno pri sreju; s svojo posebno, malone otroško prostodušnostjo in iskrenostjo se je radoval vsakega njenega uspeha, z vročim in stranim čustvom je nosil vse njene boli. Gotovo zato, ker je videl v Orjuni baš isto smelo, ravno, brezkompromisno težnjo naprej, tisto drzno stremljenje preko ovir do končnega uspeha, ki je značilno za vso njegovo pojavo in za vse njegovo novinarsko in politično delo. Še pred nekoliko tremi meseci, ko sva se srečala na njegovi vsakdanji poti iz uredništva v kavarno »Zvezdo« — trda pest usode je takrat že vidno upogibala njegov krepki stas — in me je ustavil, kakor vedno, ter mi začel nekam čudno tajinstveno razlagati svoje prilike in namere, je dejal: »Veš, zdaj sem zelo razbremenjen. Več časa mi bo ostajalo in vsega bom posvetil Or-

juni. Orjuna mi je najdražja od vsega...«

Počivaj mirno, izmučeni borec — sladko spavaj, ubogi brate Plut! Nad tvojim grobom se sklanja prapor tvoje ljubljene Orjune; klanja se tebi, ki si na teh oplošnih slovenskih tleh prvi razvil trobojnico jugoslovanske nacionalistične odkritosti in jugoslovanskega nacionalističnega poguma. Kadar bo spisana zgodovina osvobojenja Slovenije izpod avstrijskega jarma, bo stalo nad njenim prvim poglavjem v težkih in močnih črkah tvoje ponižno ime.

Tvoje delo — naše delo — še ni dovršeno. Glej, tudi tebe še ni imela domovina s čim poplačati, razen s tem hladnim grobom pri Sv. Križu in s temi mrzlimi grudami jedva otajene zemlje, ki smo jih sipali na tvoje krste pokrov. To je slovensko plačilo... A znaj, ti ki si v sebi doživel rast iz Slovenstva v Jugoslovenstvo — znaj, brate Plut, da bo Orjuna iztirjala tvoj dolg. Iztirjala ga bo v prid in znago velike jugoslovanske bodočnosti, katero si davno pred smrtjo postavil za dedično vsega svojega poštenega, ne-sebičnega in zvestega, lahko bi rekli viteškega dela.

Spavaj odet z obljubo svojih bratov, da je tvoj grob, ako ne poslednji, pa vsaj izmed najposlednjih tistih grobov, ki so — danes še — te zemlje edino plačilo za delo, kakršno je bilo delo Milana Pluta...

IVKA VASILJEVA, Celje:

Velikanoč neodrešenih.

In čez Ohijsko goro zasijala je zora. Zasmehljalo se je preko poljan in od ozarjenih gor Triglav do Tišoka je zaoril svobodni vzklik Vstajenja, Velikanoč svobodnih...

A na Golgati zapuščeni doli ob Jadranu je zajčalo; zasijali niso oljčni gaji in latniki v velikonočni svetosti nedelje, zašumelo ni po trtju o svobodi, zalesketala se niso voška okena v okviru zelenega rožmarina...

Bič pritepenca je zagospodaril na trdih tleh istrske zemlje in laška golazen se je vsesala v duše slovenskih otrok. Težak je njih križev pot in solza neskončnega gorja se jim zablesti ob pogledu na gole stene narodnih domov. V njih sreči gori oni večni gnev do onih janičarjev, ki s kruto roko podirajo kulturne hrame in uničujejo to, kar je bedni narod desetletja z nečloveškim naporom in z žuljevimi ro-

kami gradili. Se danes zró jugoslovanske stavbe liki mrtvaške lobanje barbarom v obraz — a narod trdno veruje, da bode nekdanj iz teh razvalin vstalo novo življenje in da bode zopet zaplapolala trobojnica na Jadranu...

Razpeli so med nami in našimi brati državno mejo, a niso uničili one ljubezni, ki sega preko nje tja doli v cvetoče življenje domače grude, kjer grize pritepeni tuje in se zajeda vedno globlje v srca obupanega naroda. Tja doli nas vleče nevsahljiva želja, tja doli k solčnim bregovom belih vasic, ovenčanih z mandelji in zelenim trtjem. O sila je v nas, ona velika sila, da bi poljubili poslednji kosček drage zemlje, in življenje je v nas, da bi objeli vso to zbičano grudo polno bolesti...

Čakamo bratje na ono Velikonoč, ko pohitimo na jug, v oljčne gaje, tja doli na pomlad v veliko-nočno zvonjenje velike Svobode!

Poizkusiti in prepričati se je nujna stvar

Veliko naših gospodinj je še, katere zadnji čas še niso poizkusile naše prave

„KOLINSKE CIKORIJE“

ki je zelo izboren pridatek h kavi. Priporočamo vsem, da poizkusijo in zahtevajo izrecno „KOLINSKE CIKORIJE“, ki je vrlo dobra, štedljiva in zdrava. Ta domači izdelek naj ne primanjkuje v nobeni naši rodbini!

Političen pregled.**Jugoslavija.**

Najzanimivejši pojav naše notranje politike je bil ta teden sprejem Pavla Radića pri kralju. Po lokalitetnih izjavah dr. Superina in Pavla Radića v Narodni skupščini, ni pač bilo nikakih zaprek več, da bi se voditelj „H. S. S.“ ne sprejelo v avdienco. Radić je bil sprejemom pri kralju zelo zadovoljen in

je odnesel najugodnejše vtise. Ravnotako se je deli časa razgovarjal s Pašićem. Po izjavah raznih politikov in pisavi časopisja se razvija, da se Radićev vedno bolj oddaljuje od ostalih opozicionalnih skupin in približuje radikalom, tako da skoro z gotovostjo lahko pričakujemo v doglednem času vladu R. mesto sedanje P. P. — Časopis-

je je raztrosilo tudi vesti, da se snuje fuzija med radikali in francoski. Najbrže je bil to le trik opozicije, da bi razdvojila radikale in radićevce, ker je le malo verjetno, da bi sklenili radikali zvezo s stran-ko, ki si ni pridobila niti enega mandata in ki je v celoti dobila le 2300 glasov.

Balkanska zveza.

V Beogradu pričakujejo prihoda grškega ministrskega predsednika Mihailokopaitosa, ki pride s tistim namenom, da ustanovi nove balkanske trozveze med Jugoslavijo, Grčijo in Rumunijo. Iz Beograda so odpeljali v Bukarešto, kjer se bo sestajal z Bratianom in Duceom. Zveza naj bi bila uspešna proti agresivnosti Turčije in Bolgarije, eventualno tudi proti Rusiji. Kar se tiče zveze proti Rusiji, bi morali protitemu odločno protestirati, ker je kri naših mož in naše mladine predragocena, da bi se prelivala za imperialistične tendence Rumunije in proti slovanski Rusiji. V obče pa nam ta zveza ne bo prinesla bogve kakor koristi, posebno z vojaškega stališča ne, ker je Junaštvo Rumunov in Grkov silajno dokazano s polomom v svetovni vojni in v Mali Aziji.

Italija.

Umaknitvi armadne reforme je sledila tudi demisijska vojneza ministra generala di Giorgio. Ad Interim je prevzel to ministrstvo sam korporal Mussolini. Je to prav, značilno, ker se uvidi, da hoče Mussolini armado pofašiti, čeprav je moral radi prehodnega odpora umakniti reformo. — Finančna reforma de Stefani je bila naložena v krogih borznih agentov na najhujši odpor. Borze so prenehale s poslovanjem in notirajo le državni papirji in devize. Izgube na borzali so velikanke in znašajo že dve milijardi Lit. De Stefani si hoče pomagati s tem, da je odredil zaprtje borz do velikonočnega torka. Toda tudi ta odredba ne bo menda dosti pomagala, ker je odpor proti njegovi reformi splošen in ni izključeno, da bo de Stefani primoran podati demisijo.

Nemčija.

Republikanske stranke so sklenile za volitve sporazum in določile za svojega kandidata bivšega kancelarja dr. Marxa. Za pruskega ministrskega predsednika je bil mesto odstopivšega demokrata Hoepker-Ashoffa izvoljen social-demokrat Braun, ki je svoje ministrstvo postavil iz istih osebnosti, ki so bile v bivšem. Ta sporazum je vplival na monarhiste precej deprimirajoče in so se pričeli ozirati za drugo osebo za predsednika republike mesto Jarresa in jo iztaknili v generalu Hindenburgu, ki se ni še eksponiral v politiki. S tem mislijo pridobiti še precej glasov več. Hindenburg se še ni odločil in se je odpeljal k njemu admiral Tirpitz, da vpliva nanj. Stojimo torej pred lučto volilno borbo v Nemčiji.

Albanija.

Predsednik albanske republike Ahmed beg Zogu je težko obel. Odposlanstvo iz Tirane je prislo v Cotinje in si izprošilo dva zdravnika-specialista. Baje je Ahmed beg Zogu zastrupljen, kar pri albanskim razmerah ni nič neverjetnega. Upa se, da ne bo hujših posledic, ker bi v slučaju njegove smrti gotovo izbruhnila novi nemiri, ki bi vznemirjali tudi naše obmejne kraje.

Rusija.

Radi umora dveh ruskih vojakov na Poljskem, so se vršile v Moskvi in tudi po drugih večjih mestih velike protipoljske demonstracije. Govorniki so zahtevali, naj se za vsakega ruskega podanika ubije deset Poljakov. Razburjenje proti Poljski vedno bolj narašča, posebno ker išče Poljska stikov z drugimi, baltskimi državami in Rumunijo proti Rusiji. Obžalovati moramo, da se noče Poljska spametovati in v interesu vsega Slovanstva skleniti z Rusijo poštenega sporazuma in se odreči svojim imperialističnim tendencam na vzhodu. Ispod razum z Rusijo je za njo vitalnega pomena, ker bi imela potem krit hrbet v boju zoper glavnega nasprotnika Slovanstva, Nemčijo, v kateri še vedno je milijon Poljakov v težkem robstvu.

Pojem države, domovine in narodnosti mora postati enoten za vse Jugoslovane.

STROJI
za obdelovanje lesa.
ZVONOVI.
TURBINE.
Transmisije in železne konstrukcije.
Železo- in kovinodarne. Ognjenne potrebnice. Sesalke. Armature.
Strojne tovarne in livarne
d. d., Ljubljana, Dunajska cesta 35.

Veletrgovina
galanterijo
Gaspari & Faninger
Maribor.

Teod. Korn
Ljubljana, Poljanska c. 3
krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar, instalacije vodovodov.
Naprava strelovodov.
Kopaliske in klosetne naprave
izdelovanje posod iz pločevine za firnež, barvo, lak in med vsake velikosti kakor tudi posod (skafje) za konzerve.

Voščeni papir za vse razmnoževalne aparate.
THE REX CO., Ljubljana.

Restavracija
Ljubljanski dvor
najmodernejša urejena in oskrbovana. Izborna kuhinja. Najboljša domača in inozemska vina.
Pristni teran.
Vsak dan morske ribe.

RADIO RADIO
ELEKTRO COME
Najboljši fabrikat
po presenetljivo nizkih cenah.
Za interesne predvajanja v poslovnih prostorih.
ELEKTROMOTORJI.
ELEKTROMATERIJAL.
SVETLOBNA TELES.
Po znatno znižanih cenah.
ZAHTEVAJTE OFERTE!

Samo Din 15'--
prvovrstni šifon
za perilo.
Modna trgovina
H. KENDA
Ljubljana, Mestni trg 17

SVOJI K SVOJIM!
Dvokolesa, mali pomožni motorčki, šivalni stroji, otroški vozički, pnevmatika, l. dr. se dobe najceneje v tiskarici
TRIBUNA F. B. L.
LJUBLJANA, Karlovska cesta 4.

REMINGTON Novi model 12.
Kako sodijo mehanizmi faktorji:
Turška FRANC BAR, LJUBLJANA.
Med pisalnimi stroji nabavljenimi pri Vaši tvrdki, se v prvi vrsti odlikujejo „REMINGTON“ MOD. 12. Stroji „REMINGTON“ MOD. 12, tečejo lablko, gladko in brez ropota. Ako ravno pišejo na njih v šoli začetniki vsak dan po štiri ure, ni bilo pritožbe. Pisalni stroji „REMINGTON“ MOD. 12 se odlikujejo kot izvršni pisalni stroji. Ravnateljstvo ta stroj toplo priporoča!
Ravnateljstvo državne trgovske akademije v Ljubljani.
Dr. L. L. Böhmer, l. r.
izključno zastopstvo: V Ljubljani, dne 18. decembra 1924.
FRANC BAR, pisalni stroji,
LJUBLJANA, Cankarjevo nabrežje, šte. 5, telefon šte. 407.

Kupite Vaše potrebščine pri tvrdki
J. N. ŠOŠTARIČ
MARIBOR, Aleksandrova cesta 13
Trgovina z modnim, manufakturnim, suknem in platnenim blagom, perilom, konfekcijo in platinami. Na debelo in drobno.

KONFEKCIJSKA TOVARNA
FRAN DERENDA & CIE.
DRUŽBA Z O. Z. LJUBLJANA
CENTRALA: Entinskih cest 8, 313.
BEOGRAJ: DERENDA: Poštno hranilni račun 10.068. Telefon Interurban.
PRODAJALNA: Erjavčeva cesta 5, 249.
Lastna novozgrajena tovarna, moške, deške in otroške konfekcije in vsi vrsti uniform. Prodaja svoje lastne izdelke po izredno znižanih in konkurenčnih cenah, tudi na drobno v detajlni prodajalni na Erjavčevi cesti šte. 2, nasproti Drameškega gledališča. Ogledajte si našo bogato zalogo in prepričajte se o brezhibni izdelavi in nizkih cenah.

Kovčki in torbice v raznih oblikah in velikostih.
Gonilni jermeni za tovarne, žage, mline itd.
Opreme za konje, za lahko in težko vožnjo.
Dežne plahte za konje in vozove v vsaki velikosti.
Dokolenice (gamaše) od navadne do najfinejših vrste.
Trgovina: **Ivan Kravos**
Aleksandrova cesta 13, Maribor.
Telefon šte. 207.
Delavnica: **Slomškov trg šte. 6.**
Telefon šte. 207.

Ni Vam treba več čez mejo!

Naše cene so nižje kot one za inozemsko robo

Prodajamo:

Damske platnene čevlje, vse barve	par Din 109-	Damske chevreux čevlje, črne	par Din 199-
Damske box calf čevlje, pariske, črne	169-	Damske štrpne čevlje, pariske, rjave	229-
Damske box calf čevlje, pariske, rjave	199-	Moške štrpne čevlje, zrebijane	229-
Damske chevreux čevlje, modne, z zapono, črne	199-	Moške box calf čevlje, črne	269-
Damske chevreux čevlje, modne, z zapono, rjave	229-	Moške modne polčevlje, črne	269-
Moške modne polčevlje, rjave	par Din 299-		

Bat'a **MARIBOR**
Aleksandrova cesta šte. 7.

Naš pokret.

Mariborska oblast.

REDNI OBLASTNI OBČNI ZBOR
ORJUNE ZA MARIBORSKO OB-
LAST

se vrši dne 19. aprila 1925 v
mali dvorani »Narodnega doma« v
Mariboru točno ob 10. uri. —
Dnevni red običajen s sledečimi
važnimi točkami: Kongres v Beo-
gradu. — Reorganizacija Oblas-
nega odbora. — Radi važnosti dnev-
nega reda mora vsaka M. O. in

Pov. poslati vsaj enega delegata,
pooblastila dana članom Oblasne-
ga odbora ustojevalna.
Oblastni odbor Orjuna Maribor.

Celje. Naša organizacija razvije
svoj prapor v nedeljo, dne 3. maja
t. l. Predpriprave za to slavlje so v
teku. — Na belo nedeljo, to je 19.
aprila t. l. pa priredimo »znakovni
dan«.

Ljubljanska oblast.

Člane mestne Orjune Ljubljana
pozivamo, da do 17. t. m. javijo
svojo udeležbo pri razvitju prapora

v Kranju. Obenem naj naznačijo
tudi, če žele kosilo. Bratje in sestre
udeležite se polnoštevno razviti-
ja, ki se bode vršilo dne 19. aprila.
Odhod iz Šiške 8.50.

Mestni četniški odbor v Ljub-
ljani poziva vse četnike I. č. I. b. in
IV. č. II. b. (rezerva) na važen se-
stanek v Areno Nar. doma dne 15.
t. m. ob 20. uri. Vodniki in njih za-
menjeniki imajo pol ure poprej važ-
no sejo. Isti so osebno odgovorni za
udeležbo svojega voda na sestan-
ku! Zami, mestn. glavarja.

Ženska sekcija Orjune Sv. Jakob-
Krakovo-Trnovo pozivlja svoje čla-

nice na važen sestanek, ki bo v če-
trtek, dne 16. t. m. ob 8. zvečer pri
Ražnu, Zabajek 3. Pridite vse in
točno! Važno!

Razviti prapora Orjune Loga-
tec, ki bi se imelo vršiti 3. maja, je
preloženo na prihodnje leto.

Razviti prapora Orjune Sušak
je odgodeno na intervencijo brata
predsednika Direktorijuna dr. Le-
ontića na 28. junij tega leta, ker je
bilo za to odgoditev mnogo prevaž-
nih razlogov.

Akademski sluh Orjuna Zagreb
je imel 19. februarja t. l. izvanred-

no glavno skupščino, na kateri je
bil izbran novi odbor s predsedni-
kom dr. Svobodo, cand. med. na
čelu.

Službene objave.

OBČNI ZBORI.

Organizacije, ki še niso izvedle
občnih zborov, pozivamo tem po-
tom, da jih nemudoma skličejo ali
pa javijo Oblastnemu odboru vzrok
odlašanja. Mestne odbore, ki se ne
bodo odzvali temu pozivu, bo Ob-
lastni odbor razpustil in sam izve-
del občne zборе. Tajništvo.

POZOR!



Višek dobrote!

Izreden užitek boš imel, če si pri-
voščiš čašo pravkar nastavljenega
najboljšega starega Ljutomerčana
„VRH JERUZALEMA“

v restavraciji M. Dolničarja
na glavnem kolodvoru v Ljubljani.

Odprto vsak dan do polnoči.

FRAN ŠKAFAR

stavbeno in pohištveno
mizarstvo s parno silo.



Bogata zaloga mo-
dernega pohištva
ter ameriške pi-
sarniške ROULEAU
oprave.

Lekarna Dr. G. PICCOLI

Ljubljana, Dunajska cesta 6

prilaga sledeče lastne izdelke:

ŽELEZNATO VINO

katere krepi malokrvne.

ŽELOČNA TINKTURA

učinkuje odvajalno.

MALINOVEC

pristni naravni izdelek.

Naročila točno po povzetju.

Prvi strokovno specialni atelje
za črkoslikarstvo

Pristou & Bricelj

LJUBLJANA

Aleksandrova c. 1. Selenburgova ul. 7.

Specialiteta: Steklene napisne firme.

Telefon 908.

Ustanovljeno 1903.

Ivan Jelačin

LJUBLJANA

veletrgovina kolonialne
in špecerijske robe.

Glavna zaloga
rudninskih vod.

Veletrgovina z železnino Pintar & Lenard

MARIBOR, Aleksandrova 34.

Tvrdba

I. C. Mayer v Ljubljani

naznanja

da je otvorila s početkom pomladanske sezije

posebni oddelek
s čevlji vseh vrst.

Čevlji prvovrstne kakovosti se prodajajo po izredno nizkih
cenah ter se nudi s tem cenjenemu občinstvu prilika za
najugodnejši nakup.

P. n. občinstvo se vljudno vabi, da si ogleda v prodajnih
prostorih tvrdbke novi oddelek s čevlji, zagotavljajoč mu
najsolidnejšo postrežbo.

KOVINA D. D.

MARIBOR-TEZNO

Prva jugoslov. metalurški industrija

Peronospora brizgalnice

Žveplači

Kopalne peči

Medeninasto okovje

Belopločevinasta embalaža

Elektrovodni material

Telefon št. 228.

Brzjav: KOVINA, MARIBOR

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

je najmodernejše urejena ter izvršuje vsa tiskarska
dela od najprostejšega do najmodernejšega.

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene
knjige. — Ilustrirane knjige v eno- ali večbarvnem tisku.
— Brosure in knjige, v malih in tudi največjih na-
kladah. — Časopise, revije in mladinske liste.

Okusna oprema ilustriranih kata-
logov, cenikov in reklamnih listov.

Lastna tvornica šolskih zvezkov.

Šolski zvezki za osnovne šole in srednje šole.
RISANKE, DNEVNICI IN BELEŽNICE.

ING. DUKIČ IN DRUG GRADBENO PODJETJE



LJUBLJANA
BOHORIČEVA ULICA 24

PODPISANA TVRDKA PRIPOROČA:

SADNE SOKE:

malinovec, citronado in sadni grog (punč).

AROME ZA NEALKOHOLNE PIJACE:

limonova, jabolčna, jagodova, malinova, mandljeva, marelična, nektar,
oranžna, rožna, mešane arome (tutti frutti), Vanile, Waldmeister.

ESENCE ZA ALKOHOLNE PIJACE:

Rum-esence različne vrste, konjak, hrušov, češnjek, kava, kumnova,
oranžna, pelinkovac sadjev, tropinov, brinjev, drožni itd.

SADNE ETERE

v raznih koncentracijah.

NAVODILA NA ZAHTEVO NA RAZPOLAGO.

SREČKO POTNIK IN DRUG

parna destilacija esenc itd. LJUBLJANA, Metelkova ul. 13.

Kronika.

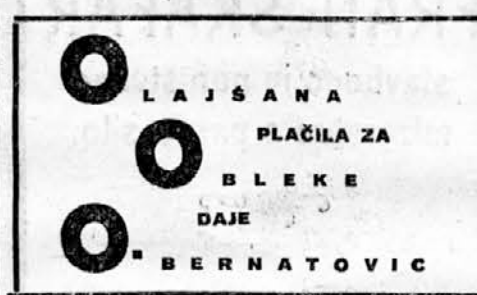
Preganjane narodnih svečnikov v neodrešeni domovini se še vedno nadaljuje. Dočim razdirajo z vso vehemenco jugoslovanski katoliški svečniki temelje Jugoslavije, romajo svečniki našega zaslužnega naroda v umazane in temne zapore. V času, ko so gg. Smodej in ostali »služabniki božji in zastopniki slovenskega naroda« kakor pobesneli razgrajali v narodni skupščini, so v mali cerkvi na Vrhu v Istri sredi službe božje udrli pred oltar oboroženi karabinjerji in vrgli osivelega župnika g. Frana Pernjaka v težke okove ter ga nasilno odvedli izpred oltarja v Buzet — v zapor. Ko so povpraševali ljudje karabinjerje po vzroku tega nasilnega čina, so jim ti smeje odgovorili, da je žalil italijansko svetopisno čustvo s tem, da je učil mladino v cerkvi v narodnem jeziku verouk in s tem smešil italijanski jezik. In tako leži ta vzor svečnik-nacionalist še danes v umazanih zaporih koperske jetnišnice in

pričakuje osvoboditve, ki je pa še dolgo ne bo.

Pričakovali smo, da bo dvignil kak glas protesta proti temu resdivjaškemu in barbarskemu postopanju italijanskih oblasti, ki je v jedru zelo, zelo protikatoliško; glasilo katoliških Slovencev ali pa vsaj kateri izmed slovenoborcev v »Jugoslovanskem klubu«. Pričakovane pa je bilo zaman, ker so morali gospodje duhovniki delati kravale po parlamentu, mesto da bi ga informirali o strašnem položaju, v katerem se nahaja naš zasluženi narod onkraj provizornih meja.

Neumestno razburjanje. Naše krščene dijaketovce, posebno pa še našega nam tako draga prijatelja Smodeja je silno razkačilo to, da so mu očitali v narodni skupščini, avstrijakantstvo. Užaljeni nad toliko brezobraznostjo so pričeli ti naši črnožolteži pobožnaki besneti, kakor bi ponoreli in vzklikati, da je to očitane najhujša krivica, ki jim je bila kedaj prizadeta. Častiti gospod Hohnjec pa so vsi razburjeni zaklicali: »Zato smo prišli sem, da nam očitati vi avstrijakantstvo, ki

ga nam doslej v domovini še ni nihče očital!« Ker je hotel menda gospod s tem reči, da jih vsled tega v Sloveniji ne smatramo »avstrijakantom«, ker jih stalno ne tituliramo s tem priimkom, moramo nekoliko korigirati to njihovo odvojeno mišljenje. Kajti nam v Sloveniji se zdi to tako nekaj samoposebi umevnega, da je edinozveličavna SLS avstrijska, da se nam zdi naravnost nonsens še to posebej podčrtavati. Od tod to, gospodje »zastopniki slovenskega krščanskega ljudstva«, da vsak dan ne iztrepavamo iz Vas črnožoltega duha, ker bi se to reklo s periščem iznositi vodo iz morja.



Italijani in klerikalizem. Prošle dni je imel minister de Stefani v italijanskem parlamentu govor, v katerem se je dotaknil tudi razmerja svobodomiselnih strank napram klerikalni stranki. Izvajal je med drugim tudi sledeče: »Antiklerikalizem je imel prav do obstoja, ko se je ustvarjala Italija, to je za časa takozvanega risorgimenta, ko je bilo treba provesti ujedinjenje Italije i proti volji papeža in brez cerkve. Antiklerikalizem je bil tedaj historijska potreba in nujnost. Sedaj pa fašistovska vlada pripoznava historično in nacionalno vrednost katoličizma in katoliške cerkve, ker je katoliška cerkev rimska institucija in pojav, ki je v jedru italijanstva.« Še lepše pa se je izrazil o tem italijanskem vplivu cerkve socialistični poslanec Podrecca, ki je poslal nekemu rimskemu dnevniku sledeči dopis:

»Kadar potujem po tujini, daleč proč od Italije, se mi zdi vedno, ko se pojavi izza kakega grička vršič katoliškega zvonika, da vidim Italijo, ker je katoliška cerkev italijanska.«

Radovedni smo, kaj bodo dejali na te izjave naši klerikalci, ki nam neprestano imputirajo »fašiste in Mussolinija.«

Fuzija »Südmarke« in »Schulvereina«. Na Dunaju se je vršila te dni konferenca nemško-nacionalnih bojnih društev, na kateri se je izvršila fuzija dveh najnovejših tovrstnih organizacij — »Südmarke« in »Schulvereina«. O pogubonosnem delu teh dveh ponemčevalnih društev najbolje priča še danes tako težak položaj ob naših mejah v mariborski oblasti. Ta združitev obeh organizacij pa tudi glasno kliče našim obrambnim organizacijam, da že vendar enkrat prično z odločno akcijo za čim enotnejši in skupnejši nastop. Kajti dosedanja razcepljenost je bila delu teh vse preje kakor koristna. Posebno pozornost pa bo potreba posvetiti odslej še Korotanu, kjer sta ti dve društvi že sedaj z vso paro ponemčevali naš življ.

Kulturno ujedinjenje se vrši počasi, a tembolj gotovo.

Jadranska zavarovalna družba

Tel. št. 937. ustanovljena 1. 1838. (Riunione). Tel. št. 937.

Generalni zastop za Slovenijo:

LJUBLJANA, Beethovnova ul. 4 (v lastni palači).

Direkcija za Jugoslavijo:

ZAGREB, Hatzova ulica št. 10 (v lastni palači).

Akcijski kapital Lit. 100,000.000'---.

Rezervni kapital Lit. 300,000.000'---.

SKLEPA

Zavarovanja zoper požar — zavarovanja zoper vlom — zavarovanja proti razpoki stekla — zavarovanja zvonov — zavarovanja transportov — zavarovanja strojev proti razpoki — šomaž zavarovanja — zavarovanja zoper točo — življenska zavarovanja, in sicer: dosmrtna zavarovanja — zavarovanja na doživetje — zavarovanja starostne rente — posamezna nezgodna zavarovanja — nezgodna zavarovanja otrok — jamstvena zavarovanja.

Podružnice v Jugoslaviji:

Beograd, Bečkerek, Novi Sad, Sarajevo, Subotica, Split, Sušak, Ljubljana, Osijek.

Glavna zastopstva v vseh večjih krajih Jugoslavije. Pojasnila in proračuni se dobe brezplačno pri vseh podružnicah.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja

PREMOG

iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete.

NASLOV:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/I.

ZAHTEVAJTE POVSOD

SAMO ČEVlje!



Kupujmo in podpirajmo izvrstno

Kolinsko cikorijo

domači izdelek.

ZRNA.

»Ničesar jim ne verujte, ničesar jim ne dajajte,« je Masaryk vse življenje svaril naprednjake pred klerikalci. Nekateri ljubljanski naprednjaki so pred par meseci obletnico njegovega rojstva praznovali na ta način, da so jim ravno letos vse verjeli in vse dali, celo svoj glas pri volitvah. Habeant sibi!

Poslanska kvalifikacija. Ako hoče postati pri nas človek poslanec, mora imeti poleg drugih lastnosti

tudi to neobhodno potrebno, da je upravni svetnik najmanj dvanaestih upravnih svetov. Tako je n. pr. radikalni poslanec dr. Jovan Radunič upravni svetnik sledečih upravnih svetov: Upravnega sveta Uprave monopolov v Beogradu, Uprave fondov v Beogradu, Uprave tovarne »Vapa« v Beogradu, Upravnega sveta sladkorne tvornice na Čukavici, Upravnega sveta sicalnih železnic, Upravnega sveta »Neimar« v Beogradu, Upravnega sveta vodnih zadrug v Pančevu, Upravnega sveta sentske banke v Senti, Upravnega sveta sindikata vojvodinskih bank, Upravnega sveta prekopa kralja Petra, Upravnega sveta bečkeške tovarne spirita v Bečke-reku, Upravnega sveta državnih svilarov v Vojvodini, Upravnega sveta družbe za eksploatacijo šum v Beogradu itd., itd.

Dopisnikom! Navzlic temu, da konsekvntno pišemo **Jugosloven, jugoslovenstvo, jugoslovski**, se še vedno ponavljajo slučaj, da se nekateri naši dopisniki poslužujejo izrazov **Jugoslovan, jugoslovanski, jugoslovanstvo**, kar ne odgovarja niti duhu jezika, niti ne izpolnjuje naše volje, da se i v jeziku tekom časa čim bolj unificiramo.

Uredništvo.

Dopisi.

Litija. V nedeljo se je vršil v Litiji izredni občni zbor »Bratstva«, ki se ga je udeležil tudi g. Kozinc iz Ljubljane. Proti temu bi ne imeli ničesar, če bi se g. Kozinc ne dotaknil med drugim tudi Orjuna, o kateri se je izrazil, da je plačana kapitalistična garda, vzdrževana

od jugoslovenske, bankarske - demokratske razpoložene gospode. — Za svoja lažniva izvajanja in natočevanja je žel od navzočih članov Orjuna in »Bratstva« burne proteste. — Le treznosti in razsodnosti na zboru navzočih članov se ima g. Kozinc zahvaliti, da jo ni to pot pošteno skupil. Svetovali bi temu, na jeziku nacionalnemu borcu, da s takimi laži-argumenti ne pride nikdar več v Litijo. Ostalima gospodoma pa priporočamo, da naj študirata rajši društveni zakon, kot pa da se spodikata v Orjuno, da vsaj ne bomo imeli nesklepnih in nepravilno sklicanih občnih zborov »Bratstva«.

Delavec-Orjunaš. Ormož. Udeležba pri občnem zboru Orjuna Ormož, ki se je vršil dne 18. marca t. l. v prostorih gostilne Gomzi, ni baš kazala na intenzivno delo tega društva. Po po-

ročilu blagajnika se je izvršila volitev novega odbora z dr. Hrovatom na čelu. Soditi po navdušenih članih novega odbora, bo delo sedaj brezdvomno živahnije, kar je tem bolj želeli, ker ima tudi naš stari Ormož še velik kup grdih nenarodnih smeti, ki jih bo treba na vsak način kmalu odstraniti. Tako n. pr. še do danes v Ormožu niso odstranili starih nemških uličnih imen Ober u. Unterstadt No ... itd.

Orjunaši! Za Veliko noč nakupite svoje potrebščine najcenejše pri trdk!

PETER STERK

modna trgovina - Ljubljana, Stari trg 18

SVOJIK SVOJIM!



TVRDKA THE REX CO.

LJUBLJANA, Gradišče 10

dobavi

najboljše pisalne stroje
in pisarniške potrebščine.

TELEFON 268. USTANOVLJENO 1906.

„SAVA“

opče osiguravajuće dioničarsko društvo u Zagrebu

„CABA“

opče osiguravajuće dioničarsko društvo u Zagrebu

ustanovljena od jugoslovenskih denarnih zavodov:

Prva hrvatska štedionica, Hrvatska eskomptna banka in Srpska banka d. d. u Zagrebu, Jadransko-Podunavska banka d. d., in Zemaljska banka d. d. v Beogradu, ter Zemaljska banka za Bosnu i Hercegovinu v Sarajevu

je prevzela v kraljevini SHS elementarna zavarovanja

občne zavarovalnice Assicurazioni Generali v Trstu.

Lastni družbeni jamstveni fond brez garancij
bank-ustanoviteljice okroglo 80 milijonov dinarjev.

Generalno zastopstvo za Slovenijo
v LJUBLJANI, Sv. Petra cesta št. 2

posluje v vseh zavarovalnih strokah.

Za velikonočna darila!

Priporočajte mladini, staršem in knjižnicam sledeče knjige:

Mladinske knjige.

Anatole le Braz-F. B.: *Islandska velika noč in druge povesti*. Vez. Din 30.—
Baukart: *Marko Senjanin, slovenski Robinson*. Vez. Din 12.—
Dimnik: *Kralj Peter I.* Vez. Din 20.—
Dianik: *Kralj Aleksander I.* Vez. Din 40.—
Erjavec Fran.: *Afriške narodne pripovedke*. Vez. Din 28.—
Erjavec: *Kitajske narodne pripovedke*. Vez. Din 26.—
Erjavec: *Srbske narodne pripovedke*. Vez. Din 24.—
Erjavec-Flore: *Fran Erjavec, izbrani spisi za mladino*. Vez. Din 52.—
Erjavec-Flore: *Fran Levstik, izbrani spisi za mladino*. Broš. Din 18, vez. Din 28.—
Erjavec-Flore: *Mattja Valjavec, izbrani spisi za mladino*. Vez. Din 40.—
Erjavec-Flore: *Josip Stritar, izbrani spisi za mladino*. Vez. Din 60.—
Erjavec-Flore: *Simon Jenko, izbrani spisi za mladino*. Vez. Din 28.—
Erjavec-Flore: *A. M. Slomšek, izbrani spisi za mladino*. Vez. Din 56.—
Erjavec-Flore: *J. Kersnik, izbrani spisi za mladino*. Vez. Din 60.—
Ewald-Holeček: *Mati narava pripoveduje*. Vez. Din 32.—
Ewald-Holeček: *Tiho jezero in druge povesti*. Vez. Din 26.—
Flore: *Babica pripoveduje*. Vez. Din 12.—
Flore: *Slike iz življenja*. Din 24.—
Flore: *Pripovedne slovenske narodne pesmi*. Vez. Din 28.—
Gangl: *Zbrani spisi II., V. in VI. zv.* vez. Din 10.—, eleg. vez. Din 12.—, VII. zv. vez. Din 18.—, eleg. vez. Din 20.— (Ostali zvezki so v II. natisu.)
Gaspari T. in Košir P.: *Sijaj, sijaj, solnce!* (Zbirka koroških popevk.) Din 8.—
Karafiat Jan-Dr. Bradac: *Kresničice*. Cena trdo vezani knjigi Din 20.—
Komanova Manica: *Narodne pravljice in legende*. Din 18.—
Korban: *Vitomilova železnica*. Vez. Din 16.—
Kosom: *Ej prijateljki*. Vez. Din 16.—

Lah: *Češke pravljice*. Vez. Din 15.—
Mišjakov Julček: *Zbrani spisi*. VI. zvez. (Drugi zvezki so razprodani.) Vez. D 10.—
Möderndorfer Vinko: *Narodne pripovedke iz Meziške doline*. Elegantno vezana Din 28.—
Podkrajšek H.: *Pripovedka o vetru*. Vez. Din 20.—
Račić B.: *Belokranjske otroške pesmi*. Vez. Din 8.—
Rape: *Mladini II., III., IV., V., VI. zvezek*. Vez. Din 10.—, eleg. vez. Din 12.—, VII. zvezek Din 12.—, VIII. zvezek Din 15.—
Rape: *Tisoč in ena noč*. Vez. Din 28.—
Ribičič: *Vsem dobroti*. Vez. Din 10.—
V. Riha-Karel Pribil: *Povest o svatbi kralja Jana*. Vez. Din 16.—
Robida: *Da ste mi zdravi, dragi otroci*. Broš. Din 3.—
Šilih: *Nekoč je bilo jezero*. Vez. Din 28.—
Tille-Pribil: *V kraljestvu sanj*. Broš. Din 8.—
Trošt: *Moja setev I. in II. A Din 10.—*
Zbaničnik: *Drobne pesmi*. Vez. Din 10.—
Waštetova: *Mejaši, povest iz davnih dni*. Vez. Din 25.—

Leposlovne knjige.

Cadi-Lukovič: *Joža Lorenčič: Zadnji dnevi v Ogleju*. Vez. Din 28.—, broš. Din 22.—
Gangl: *Bel rojaki*. Broš. Din 15.—, vez. Din 18.—
Gangl: *Moje obzorje*. Broš. Din 15, vez. Din 18.—
Golar Florijan: *Kmečke povesti*. Cena Din 28.—
Golar Cvetko: *Pastirjeva nevesta*. Cena Din 24.—
Jelenc: *1914-1918, spomini jugoslovanskega dobrovoljca*. Vez. Din 30.—
Matičič: *Na krvavih poljanah*. Vez. Din 42.—
Matičič: *V robstvu*. Vez. Din 46.—
Pavlič Rado: *Ljubezen in sovraštvo*. V platno vez. Din 92.—
Pugelj Milan: *Zakonci*. Drugi natis. Vez. Din 28.—
Rabindranat Tagore-Gradnik: *Gitanđali*. Trdo vez. Din 28.—, V platno Vez. Din 32.—

Rape: *Tisoč in ena noč*. I. zv. Vez. Din 50.—
Zorec Ivan: *Pomenki*. Din 11.—

Dramatika.

Beneli Sem-Gradnik: *Okrutna šala*. Broš. Din 28.—
Gangl: *Dolina solz*. Broš. Din 6.—, vez. Din 8.—
Gangl: *Sfinga*. Vez. Din 16.—
Gangl: *Sin. Drugi natis. Vez. Din 24.—*
Kosom Zv.: *Morje*. Din 16.—
Maeterlinck-Bernot: *Modra ptica*. Broširan Din 16.—

Solski oder.

Gregorič-Stepančičeva: *Otroški oder*. (Za otroške vrte, zabavišča in nižjo stopnjo osn. šol.) Broš. Din 8.—, vez. Din 12.—
Korban J.: *Povedni mož, igrice za mladino*. Fr. L.: *Božična pravljica, otroška igra v treh slikah*. Obe v I. zvezku, Din 6.—, Glasbeni del k I. zvezku »Sol. odra« 4 Din.
Lah dr. I.: *Miklavž pritrja*. Trije prizori. Cena Din 6.—, Glasbeni del posebe Din 4.—
Tiran E.: *Čudežne gošle*. Pripovedka s plesom in petjem v 3 dejanjih. Uglasbil C. Pregelj. Medved: *Vino ali voda*. Dramatičen nastop. Obe v 2. zvezku. Cena Din 6.—

Počne in znanstvene knjige.

Brežnik prof. dr. Pavel V.: *Francosko-slovensko-nemška konverzacija*. V platno vez. žepna knjiga Din 35.—
Bele Ivo: *Sadjarstvo*. Din 85.—
Bučar: *Slovenski metuljar*. Broš. Din 12.—
Kabaj M.: *Cerkniško jezero in njega okolica*. Vez. Din 60.—
Kunaver: *Na planini Vez. Din 30.—*
Kunaver: *Kraški svet in njega pojavi*. Vez. Din 46.—
Mencej: *Kratka srbska gramatika in št. tanka*. Broš. Din 5.—
Ramovš Fran.: *Historična gramatika slovenskega jezika*. Broš. Din 260.—

Tejkal Ivo: *Matematične tabele*. V platno vezana žepna knjiga Din 66.—
Veber: *Elita*. Din 120.—

Pesmarice in muzikalije.

Adamič: *Mladinske pesmi*, enoglasni zbori in samospevi s spremljevanjem klavirja. Din 50.—
Marolt: *Bože pravde* in »Lepa naša domovina«. Din 150.—
Marolt: *Narodne himne in druge domorodne pesmi*. Din 3.—
Zirovnik: *Narodne pesmi I., II. in III. zv.* a Din 3.—

Druge knjige.

Stolež (imenik) šolstva in učitelstva v Sloveniji 1923. Broš. Din 42.—
Fink: *Zbirka naredb in odredb za osnovne in meščanske šole ter učiteljska v Sloveniji*. I. zvezek (od prevrata do konca I. 1920.) broš. Din 10.—, II. zvezek (za I. 1921.) broš. Din 14.—, III. zvezek (za I. 1922.) broš. Din 15.—; IV. zvezek broš. Din 28.—
Pravila o nižjem in višjem teč. izpitu. Din 5.

Slike.

Šič: *I. Kmečka soba na Gorenjskem*.
Šič: *II. Kmečka hiša na Gorenjskem*.
30:3 x 90:5 cm. Slika a Din 30.—
Štenska table k Widrovu Prvi čitanki. Table imajo na obeh straneh nalepljeno čtivo. 13 tabel. Cena Din 220.—
Santel Saša: *Serijski razglednici Stara Ljubljana*. Din 10.—

Galerija naših mož.

1. Trubar	8. Gregorčič
2. Vodnik	9. Aškerc
3. Slomšek	10. Tavčar
4. Prešeren	11. Levce
5. Levstik	12. Erjavec
6. Stritar	13. Jenko
7. Jurčič	14. Cankar
	15. Gangl

61:5 x 47:5 cm. Slika a Din 10.—.

TELEFON ŠTEV. 512.

VSE KNJIGE, KAKOR TUDI KNJIGE DRUGIH ZALOŽB SE DOBE V

ČERKOVNI RAČUN ŠTEV. 10781

KNJIGARNI UČITELJSKE TISKARNE V LJUBLJANI

FRANČIŠKANSKA ULICA ŠTEV. 6 IN V PODRUŽNICI KNJIGARNE, SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 2.

Ne pozabite inserirati v Voznem Redu Jugoslavija,
ki bo obsegal vse železniške proge Jugoslavije. — Oglase sprejema:
Yugoslave Express Reclame Company d. z o. z. Ljubljana, Učiteljska tiskarna.

JELAČIN & Ko.**LJUBLJANA.****Tovarna zamaškov.****Tvornica čepova.****Zahtevajte ponudbe!****IVAN JAX IN SIN** Ljubljana, Gosposvetska 2

Najboljši šivalni stroji in pletilni stroji.
 Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu.
 Ustanovljeno l. 1867. Vezanje poučuje brezplačno.
 Posamezni deli koles in šivalnih strojev.
10letna garancija.
 Pislalni stroji „ADLER“ in „URANIA“.
 Kolesa iz prvih tovarn „Dürkopp“, „Stryla“, „Waffenrad“, „Kayser“.

Gumi plašči Din 285.-

Dam. plašči Din 500.-

Moške obleke Din 650.-

Dam. obleke Din 295.-

se no Šelenburgova ulica št. 3--- Zaloge oblik za ---
gospode, dame in deco**Gričar & Mejač**

najnovejši kroj — najnižje cene

Parna pekarna
Jean Schrey nasl.**JAKOB KAVČIČ**
LJUBLJANAnaznanja, da ima
dnevno večkrat
sveže in priznane
najboljše pecivo.

Telefon šte. 158.

Najnovejše klobuke

priporoča modni salon

Stuchly - Maške

Židovska ulica 3.

Popravila točno in ceno.

A. & E. SKABERNÉ**LJUBLJANA, Mestni trg 10****MANUFAKTURA MODA****na debelo in drobno****Nalvečja izbira!****Najnižje cene!**V neizmerni žalosti naznanjamo, da je
naša srčno ljubljena mati, stara mati, sestra
in teta, gospa**Marija Janežič roj. Kobenter**v ponedeljek, dne 6. aprila 1925 po dolgi in
mučni bolezni preminula.Pogreb drage pokojnice se je vršil v
sredo, dne 8. aprila ob 10. uri dopoldne iz
hiše žalosti na pokopališče v št. Jakobu v Rožu.

LEŠE na Koroškem, dne 8. aprila 1925.

Žalujoči ostali.

Stroški pri uporabi bencina!

Vozi brez bencina!Adaptiraj svoj avto, traktor
ali stabilni motor s patent.
HAG - generatorjem!**Vozi z ogljem!**

Prospekte in reference daje:

JUGO-HAG**LJUBLJANA, Bohoričeva ulica št. 24.**

Telefon šte. 560.

Stroški pri uporabi oglja!

Zahvala.Ker nama ni mogoče zahvaliti se vsakemu posameznemu za vsestransko
dokazano srčno sočutje ob priliki nenadne smrti najine iskrenoljubljene so-
proge in matere, gospe**Gabrijele Röger**
roj. Payerizrekava tem potom najino najglobljo zahvalo vsem onim, ki so nama izkazali
svoje sočustvovanje, kakor tudi za mnogoštevilno spremstvo drage pokojnice
na njeni zadnji poti ter za krasne vence in cvetje.Posebno pa se čutiva dolžna izrekati najino najtoplejšo zahvalo gg. prof.
dr. Štajmerju, dr. Krajcu in dr. Högljerju, ki so storili vse, kar omogoča zdrav-
niško znanstvo, da so blagi pokojnici olajšali trpljenje in da bi ji rešili življenje;
nadalje preč. g. dr. Kotniku, ki je umirajoči podelil zadnja tolažila ter usmiljenim
sestram Leonišča za skrbno strežbo.Iskreno sočustvovanje, kakor tudi genljivi od toliko strani nam došli do-
kazi sožalja, ki svedočijo, v kaki meri je bila plemenita gospa vsestransko
cenjena, nama olajšavajo neizmerno tugo, ki sva jo utrpela zaradi izgube
ljubeče in najskrbnejše soproge in matere.**Ivan Röger in sin.****Tvrdka****ANT. KRISPER****Ljubljana, Mestni trg 26, Stritarjeva ul. 3****Priporoča svojo bogato zalogo galanterijskega blaga
in čevljev po najnižjih cenah.**